

EU-rettsaker som etter en foreløpig oversikt vil kunne behandles i EØS-komiteen 28. april 2023

I det nedenstående følger oversikt inndelt som følger:

Under pkt. I følger rettsaker som krever lov- eller budsjettendring, samt rettsaker som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet.

Under pkt. II følger rettsaker som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsaker som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning.

Innhold

I. Rettsaker som krever lov- eller budsjettendring samt rettsaker som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet.....	2
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET OG LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	2
SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	17
II. Rettsaker som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsaker som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning.....	29
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	29
FINANSDEPARTEMENTET	29
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	30
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	31
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET OG LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	33
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	33
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	36
SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	36

I. Rettsakter som krever lov- eller budsjettendring samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET OG LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32019R1009 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 av 5. juni 2019 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer, om endring av forordning (EF) nr. 1069/2009 og (EF) nr. 1107/2009 og om oppheving av forordning (EF) nr. 2003/2003 –

Kostnadene med gjennomføringen av forordningen er i en størrelsesorden som innebærer at Stortingets må gi samtykke til innlemmelse i EØS-avtalen

Status

Rettsakten er vedtatt i EU og er vurdert av EØS/EFTA-statene.

Forordningen gjaldt i EU fra 16. juli 2022. Noen bestemmelser ble imidlertid gjort gjeldende fra henholdsvis 15. juli 2019 og 16. april 2020.

Bakgrunn

Forordning (EU) nr. 2019/1009 gir et nytt regelverk om CE-merkede gjødselvarer og erstatter forordning (EF) nr. 2003/2003 om gjødsel.

Forordningen gjelder produksjon, omsetning og markedsføring av både organiske og uorganiske gjødselvarer som EU-gjødselvarer. Det er en utvidelse av virkeområdet sammenlignet med forordning (EF) nr. 2003/2003 som bare omfatter mineralgjødsel og kalk.

Forordningen omfatter ikke selve bruken av gjødselvarer; bestemmelser om bruk kan gis av det enkelte medlemslandet.

Forordning (EU) nr. 2003/2003 har ikke vært til hinder for nasjonalt regelverk om omsetning av gjødselvarer. Virksomhetene har kunnet velge om de ønsker å omsette gjødselvarer etter det nasjonale regelverket om mineralgjødsel eller etter EU-gjødselforordningen. Den nye gjødselforordningen viderefører denne muligheten, jf. fortalens punkt 5.

Forordningen ble vedtatt 5. juni 2019 og gjaldt i EU fra 16. juli 2022. Enkelte bestemmelser skal imidlertid gjelde fra et tidligere tidspunkt. Dette gjelder bestemmelser som pålegger Kommisjonen og medlemslandene plikter og bestemmelser som gjelder ulike forhold som må være på plass før CE-merkede gjødselvarer kan omsettes. Bestemmelsene i artikkel 4(3), 14, 42, 43, 44, 45, 46 og 47 skal gjelde fra 15. juli 2019 og bestemmelsene i artikkel 20 til 36 skal gjelde fra 16. april 2020. Artikkel 20 til 36 gjelder notifiserte organer. Fra 16. april 2020 kunne medlemslandene melde til kommisjonen og andre land om hvilke tredjepartsorganer de har godkjent for å utføre samsvarsvurderinger av CE-merket gjødselvarer.

Gjødselforordningen er utformet i tråd med Europaparlamentets og Rådets beslutning nr. 768/2008/EF som fastsetter felles prinsipper og referansekrav som skal legges til grunn når det

utarbeides nytt regelverk på vareområdet. Som hovedregel skal bare vesentlige krav som berører helse, miljø- og/eller sikkerhetsaspekter ved en vare nedfelles i rettsaktene. Rettsaktene henviser så til europeiske standarder som utarbeides av europeiske standardiserings-organisasjoner på oppdrag fra EU og EFTA. Dersom en vare er i samsvar med standardene, er kravene oppfylt. For enkelte gjødselvarer stilles det krav om at et tredjepartsorgan skal ha vurdert at produktet er i samsvar med kravene. For andre gjødselvarer er det tilstrekkelig at produsenten utarbeider en egenerklæring.

Varer som oppfyller kravene påføres CE-merking. CE-merking er i seg selv ingen garanti for at en vare er sikker for forbrukere og arbeidstakere, men ved å påføre CE-merking påtar produsenten seg et ansvar for at gjødselvaren oppfyller kravene i regelverket. CE-merkede gjødselvarer skal i utgangspunktet kunne omsettes fritt mellom EØS-landene.

Det nye regelverket utfylles av forordning (EU) nr. 765/2008 om fastsettelse av krav til akkreditering og markedstilsyn for markedsføring av varer. Denne forordningen setter et minimumskrav til organisering av markedstilsynet nasjonalt og krav til deltakelse i administrativt samarbeid på fellesskapsnivå, herunder utveksling av informasjon. Det betyr blant annet at det må deltas i EU-møter om gjødseltilsyn og at alle tilsyn på gjødselvarer må rapporteres inn i EUs databaser. Hovedsakelig vil det være ICSMS som må benyttes, men mer alvorlige avvik må det, avhengig av hva avviket gjelder, meldes i RAPEX eller RASFF.

Bakgrunnen for utvikling av nytt regelverk er blant annet satsingen på den sirkulære økonomien. Målet med den sirkulære økonomien er å opprettholde produkters, materials og ressursers verdi i økonomien så lenge som mulig samtidig som ressursbruken og avfallsmengdene reduseres. Råfosfat er en begrenset ressurs og EU er i dag avhengig av import av fosfat fra tredjeland. Resirkulering av fosfor kan potensielt dekke 20-30% av EUs etterspørsel.

Norge har i dag tre ulike forskrifter for markedsføring av gjødselvarer. Forskrift 9. november 2005 nr. 1313 om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel (forskrift om EF-gjødsel), forskrift 4. juli 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav (gjødselvarerforskriften) og forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv. Forskrift om EF-gjødsel gjennomfører gjødselforordningen (EF) nr. 2003/2003 i norsk rett. Regelverket er svært ulikt dagens norske regelverk på området, både når det gjelder oppbygging og innhold.

For gjødselvarer som ikke har vært omfattet av gjødselforordningen har EØS-avtalens regler om fri flyt av varer på grunnlag av prinsippet om gjensidig godkjenning ikke fungert og produsentene har i praksis måtte forholde seg til de nasjonale regelverkene i de fleste landene.

Sammendrag av innhold

Forhold til annet regelverk

Medlemsstatene skal ikke hindre omsetningen av CE-merkede gjødselvarer som oppfyller kravene i forordningen. Det tas likevel forbehold om at regelverket ikke skal påvirke anvendelsen av følgende regelverk:

- a) direktiv 86/278 (Avløpsslam)
- b) direktiv 89/391 (Arbeiderhelse)
- c) direktiv 91/676 (Nitratdirektivet)

- d) direktiv 2000/60 (Vanndirektivet)
- e) direktiv 2001/18 (Genmodifiserte organismer)
- f) forordning (EF) nr. 852/2004 (Næringsmiddelhygieneforordningen)
- g) forordning (EF) nr. 882/2004 (Kontrollforordningen for næringsmidler og fôr)
- h) forordning (EF) nr. 1881/2006 (Kontaminanter i mat)
- i) forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH)
- j) forordning (EF) nr. 834/2007 (Økologi)
- k) forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)
- l) forordning (EU) nr. 98/2013 (Utgangsstoffer for eksplosiver)
- m) forordning (EU) nr. 1143/2014 (Fremmede arter)
- n) forordning (EU) 2016/2031 (Plantehelse)
- o) direktiv (EU) 2016/2284 (Renere luft)
- p) forordning (EU) 2017/625 (Kontrollforordningen)

Etter forordningen kan ulike typer avfall inngå som råvarer i en gjødselvarer. CE-merkede gjødselvarer som er i samsvar med de kravene som er fastsatt i forordningen, skal anses å oppfylle vilkårene for end-of-wastestatus i artikkel 6 (1) i direktiv 2008/98/EC (rammedirektivet for avfall). Det innebærer at produktet ikke lenger skal anses for å være avfall, verken i henhold til EU-regelverk eller nasjonalt regelverk.

Gjødselvarerne må ha en slik kvalitet at deres bruk ikke fører til at mat eller fôr av vegetabilsk opprinnelse blir utrygge å spise i henhold til betydningen i artikkel 14 og 15 i forordning (EU) nr. 178/2002 (Allmenne prinsipper og krav i næringsmiddelregelverket).

Regelverket åpner for at kommisjonen kan gi gjennomføringsbeslutninger med spesifikasjoner av kravene til gjødselvarerne i tråd med rådgivingsprosedyren (forordning (EU) 182/2011).

Krav til produsenter og distributører

Til virksomhetene er det satt tydelige krav til aktører involvert i de ulike leddene, fra produksjon til salg av gjødselvarer. Regelverket er tydelig på at ansvaret for konformitet er hos produsent, men alle ledd pålegges plikter; blant annet når det gjelder varsling og oppbevaring av dokumentasjon (5 år).

Det er flere alternative måter å dokumentere at produktene er i tråd med regelverket. Hvilken måte som skal benyttes er avhengig av den antatte risikoen ved gjødselvarerne. De strengeste kravene er til kompost og biorest, der det er krav til at et samsvarsvurderingsorgan (teknisk kontrollorgan) er inne for å gjøre en vurdering av om gjødselvareren er i samsvar med regelverket. Se nærmere om dette i «Tredjepartsvurderinger» under. Vi antar at det vil være liten interesse for å etablere et teknisk kontrollorgan i Norge, men tjenesten kan kjøpes fra slike organ i andre land. Bransjen er selv ansvarlig å betale kostnadene for en slik vurdering.

Markedsovervåking og rapportering

Regelverket inneholder enkelte krav til tilsyn fra myndighetene. I tillegg gjelder bestemmelsene om markedsovervåking i forordning (EF) nr. 765/2008. Det er beskrevet ulike prosedyrer for reaksjoner på bakgrunn av om manglende overenstemmelse med kravene skyldes brudd på kravene som er stilt i vedlegg I, II eller III eller om det gjelder forhold som ikke er beskrevet i detalj. Det er også en oppfølgingsprosedyre med vurdering av om de nasjonale tiltakene som ble igangsatt var begrunnet eller ikke.

Gjødselkategorier, råvarer og grenseverdier

Regelverket deler produktene inn i sju hovedkategorier (PFCer). Kategoriene er: gjødsel, kalk, jordforbedringsmiddel, vekstmedium, hemmere, biostimulanter og mekaniske blandinger. Definisjonene til de ulike kategoriene er ikke helt sammenfallende med dem som er brukt i norsk regelverk. Det er ulike grenseverdier for tungmetaller for ulike PFCene. Bakgrunnen for ulike grenseverdier er blant annet mengdene som er forventet brukt og hva som er oppnåelig innenfor de ulike kategoriene.

Alle grenseverdiene for organiske gjødselvarer er innenfor det som er tillatt innhold i gjødselvarer etter gjødselvarerforskriften. Forordningen inneholder ingen bruksregler, mens den norske gjødselvarerforskriften har bruksregler basert på tungmetallinnhold. Det er fire ulike tungmetallklasser i gjødselvarerforskriften, og det er gitt både mengdebegrensninger og bruksområdebegrensninger for hver klasse. De fleste andre grenseverdiene er innenfor klasse II etter gjødselvarerforskriften med unntak av sink og bly som er i klasse III. Mattilsynet har foreslått at EU-gjødselvarer av organisk opphav og uorganiske jordforbedringsmidler og dyrkingsmedier, som ikke har opplysninger om tungmetallinnhold, skal ha bruksbegrensninger tilsvarende klasse II. Dette betyr blant annet at organiske gjødselvarer som tidligere bare kunne brukes utenfor jordbruket og private hager på grunn av innhold av bly eller sink tilsvarende klasse III, ikke lenger vil ha slike restriksjoner dersom de markedsføres etter EU regelverket. Det samme gjelder organisk-mineralske gjødselvarer med lavt fosforinnhold, som har en grenseverdi på 3 mg Cd/kg TS som er i kvalitetsklasse III og derfor ikke vil være tillatt brukt på jordbruksareal. Andre forskjeller er blant annet at det bare er grenseverdi for seksverdig krom og ikke krom total og at det er grenseverdi for arsen og den i de fleste tilfeller er for uorganisk arsen.

Det er ikke obligatorisk merking av tungmetallinnholdet med mindre det er kobber og sink som bevisst er tilsatt som mikronæringsstoff. Dette vil gjøre det utfordrende å lage bruksregler ut fra tungmetallinnhold.

Grenseverdien for kadmium i organisk-mineralsk fosforgjødsel og uorganisk hovednæringsstoff-gjødsel er 137,4 mg Cd/kg P. I dag er grenseverdien 100mg/kg P i Norge. For EF-gjødsel følger grenseverdien av en tilpasningstekst, siden EF-gjødselforordningen ikke har noen grenseverdi.

Råvarene er inndelt i følgende elleve kategorier:

CMC 1: Stoffer og blandinger av jomfruelige materialer

CMC 2: Planter, plantedeler eller planteekstrakter

CMC 3: Kompost

CMC 4: Avgasset biomasse fra ferske avlinger

CMC 5: Avgasset biomasse annet enn avgasset biomasse fra ferske avlinger

CMC 6: Biprodukter fra matindustrien

CMC 7: Mikroorganismer

CMC 8: Næringsstoffpolymerer

CMC 9: Andre polymerer enn næringsstoffpolymerer

CMC 10: Avledede produkter i henhold til forordning (EF) nr. 1069/2009 (Animalske biprodukt)

CMC 11: Biprodukter i henhold til direktiv 2008/98 / EF (Avfall)

Det stilles ulike krav til gjødselvarene alt etter hvilke råvarer som benyttes. Minst strenge krav er det til jomfruelige material. De strengeste kravene er det til ammoniumnitrat, biorest (avgasset materiale) og kompost. For biorest og kompost er det for eksempel spesifikke krav for tid og temperatur i hygieniseringsperioden. Videre er det krav til omdanningsgrad og grenseverdi for PAH16 og fremmedlegemer.

Når det gjelder krav til detonasjonstest av ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold, videreføres dagens krav.

Det nevnes spesielt to kategorier som åpner for organiske råvarer som ikke er hygienisert. Råvarekategori CMC2 åpner for lettere mekanisk behandlet plantemateriale og råvarekategori 7 åpner for spesifikke mikroorganismer. I råvarekategori 7 er det foreløpig åpnet for mikroorganismene *Azotobacter* spp, *Mykorrhizasvampe*, *Rhizobium* spp. og *Azospirillum* spp. VKM har vurdert disse organismene til å utgjøre liten risiko for helse og miljø. Når det gjelder fremmede organismer slår forordningen artikkel 1(2) fast at forordningen ikke påvirker anvendelsen av EUs forordning om fremmede arter, som ikke innlemmet i EØS-avtalen. Dette skulle i utgangspunktet innebære at Norge står fritt til å anvende det nasjonale regelverket om fremmede organismer, innenfor de generelle rammene som følger av EØS-avtalens vareomfang og de generelle reglene om handelsrestriksjoner som kan påvirke samhandelen. Det vurderes for ordens skyld om det er behov for en tilpasningstekst for å klargjøre at Norges handlingsrom til å anvende det nasjonale regelverket om fremmede organismer ikke begrenses av denne forordningen.

Kategorien CMC 11 ble lagt til etter den politiske behandlingen av utkastet til ny forordning. Denne kategorien åpner opp for alt som kan sees på som biprodukt etter avfallsregelverket. Kategorien kan også åpne opp for noen materialer som er ekskludert fra de andre kategoriene. En utfordring med dette er at hva som vurderes som avfall og biprodukt varierer mellom ulike medlemsland, og det kan også være utfordrende å vurdere avfallsstatus ved import fra tredjeland. Det er imidlertid krav til registrering og vurderinger som gjødselprodukt etter REACH for disse biproduktene. Kommisjonen har vedtatt nærmere regler for denne råvarekategorien. i Det er også vedtatt å utvide listen over råvarekategorier til struvitt, aske og biokull.

Merkekrav

Regelverket inneholder detaljerte merkeregler på bakgrunn av produktkategori og råvarekategori. Hovedregel er at komponenter skal oppgis om de utgjør minst fem prosent av totalvekten. Det skal også merkes med alle relevante opplysninger om anbefalte tiltak som må gjøres for å styre risiko for menneskers, dyrs eller planters helse, sikkerheten eller miljøet. I dag krever de nordiske og baltiske landene, i tillegg til Irland, merking av plantenæringsstoffer på elementform, mens resten av EU krever merking på oksidform. Omregningsformel til elementform er inkludert. Forordningen åpner

for at begge måtene kan angis på gjødselvaren, men man kan ikke kreve den ene eller andre måten. Elementform vil legges til grunn ved bruk av CE-merket gjødsel i Norge.

Det er ikke krav til merking av tungmetallinnhold og det er andre krav til merking av tilgjengelige næringsstoff enn i gjødselvarerforskriften.

Endringer i regelverkene for plantevernmidler og biprodukter

Forordningen medfører også mindre endringer i forordningen om markedsføring av plantevernmidler (EU) 1107/2009. Definisjonen av plantevernmidler endres ved at biostimulanter ikke regnes som et plantevernmiddel. Dette tydeliggjør reguleringen av biostimulanter som til nå har vært "gråsonerprodukter". Det gis også en overgangsordning for de biostimulantene som eventuelt tidligere har vært godkjent som plantevernmidler. Det er ingen slike produkter på det norske markedet.

Forordningen endrer også animaliebiproduktforordningen (1069/2009) ved å innføre muligheten til å si at en gjødselvarer har nådd et "sluttpunkt" etter denne forordningen. Det at det innføres et sluttpunkt betyr for eksempel at animaliebiproduktforordningens sporingskrav og krav til merking av transporten faller bort. Hvilke animaliebiprodukter som er gjødselvarer og som når sluttpunktet, skal vurderes og reguleres på et senere tidspunkt. Forordning 1069/2009 åpner allerede for at det kan fastsettes sluttpunkt for flere produkter, men Norge har fram til nå ikke benyttet denne muligheten. Dette må følges opp i samband med implementering av gjødselvarerforordningen.

Tredjepartsvurderinger

Forordningen gir bestemmelser om at varer i visse kategorier skal være samsvarsvurdert av et tredjepartsorgan før de kan merkes med CE-merket og omsettes som EU-gjødselvarer. Tekniske kontrollorganer skal være utpekt av såkalt «utpekende myndighet». De tekniske kontrollorganene som er utpekt kalles notifiserte tekniske kontrollorganer.

Det følger av lov om tekniske kontrollorganer at forvaltningsloven kapittel II til VI gjelder for virksomheten til tekniske kontrollorganer (tekniske kontrollorganer). Det følger også av EU gjødselvarerforordningen artikkel 33 at medlemslandene skal sikre at de notifiserte tekniske kontrollorganenes avgjørelser kan påklages. Ansvarsfordelingen når det gjelder klager som angår bestemmelser som forvaltes av henholdsvis Mattilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DBS) må avklares nærmere.

Et tekniske kontrollorgan som ønsker å utføre samsvarsvurderinger i henhold til gjødselvarerforordningen, må søke utpekende myndighet om å bli utpekt til dette. Et akkrediteringssertifikat utstedt av Norsk akkreditering skal være vedlagt søknaden.

Det er Nærings- og fiskeridepartementet som er ansvarlige for lov om tekniske kontrollorganer (NFD). De har utformet en mal for vedtak om utpeking, hvorav blant annet følger at det skal stilles vilkår om at de notifiserte tekniske kontrollorganene årlig rapporterer om ulike forhold til utpekende myndighet. Det følger av regelverket at utpekende myndighet skal treffe nødvendige vedtak dersom det notifiserte tekniske kontrollorganet ikke lenger oppfyller vilkårene for å være utpekt. Vedtakene kan påklages til overordnet forvaltningsorgan. Det utpekende organet skal videre føre tilsyn med de notifiserte tekniske kontrollorganene

Det vanlige er at oppgaven som utpekende myndighet legges til den etaten som forvalter det aktuelle regelverket. Det fremstår som naturlig og hensiktsmessig at oppgaven som utpekende myndighet i Norge legges til direktorats/tilsynsetatsnivå. Mattilsynet og Direktoratet for

samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) vil ha ansvaret for forvaltning av ulike bestemmelser i regelverket. DSB vil utpeke tekniske kontrollorganer som skal gjøre samsvarsvurderinger etter bestemmelsene i forordningen om ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold. Mattilsynet vil utpeke kontrollorganer som skal gjøre samsvarsvurderinger etter de andre bestemmelsene i forordningen.

Merknader

Rettslige konsekvenser

Forordningen opphever forordning (EF) nr. 2003/2003 om gjødsel som er gjennomført i forskrift om EF-gjødsel. Det må utarbeides en ny forskrift som gjennomfører forordningen i norsk rett og som opphever og erstatter dagens forskrift om EF-gjødsel som er gitt med hjemmel i både matloven og brann- og eksplosjonsvernloven. Den nye gjennomføringsforskriften må også hjemles i disse lovene. Videre bør den hjemles i lov om tekniske kontrollorganer.

Ifølge KLD bør forskriften også hjemles i forurensningsloven, fordi gjødselvarer som oppfyller kravene i forordningen oppnår end-of-waste-status. Dette fordi det vil innebære en presisering av begrepet "avfall".

Endringene som forordningen gjør i plantevernmidelforordningen og biproduktforordningen vil gjennomføres norsk rett i de respektive forskriftene om plantevernmidler og biprodukter.

I tillegg til bestemmelser som gjennomfører forordningen i norsk forskrift, vil det også være behov for å fastsette nasjonale bestemmelser som regulerer selve bruken av CE-merket gjødselvarer.

Konsekvenser for helse og miljø

Kadmium er et giftig spormetall som kan være en risiko for jord- og vannmiljø, planter, dyr og mennesker. Det er derfor ønskelig med minst mulig eksponering. EUs grenseverdi for kadmium i mineralgjødsel er betydelig høyere enn den grenseverdien Norge har i dag. VKM har gjort en risikovurdering av kadmium i mineralgjødsel, og på bakgrunn av denne vurderer Mattilsynet at det er viktig å ikke øke grenseverdien for kadmium i mineralgjødsel. I dag har Norge en tilpasningstekst til forordning (EF) nr. 2003/2003 om gjødsel som sikrer at Norge kan ha en grenseverdi for kadmium, og Mattilsynet anbefaler en tilsvarende løsning for dette regelverket. Det er viktig at løsningen også dekker organisk mineralsk gjødsel med høyt fosforinnhold som har samme grenseverdi som mineralgjødsel i den nye forordningen.

Når det gjelder grenseverdiene for tungmetall i gjødselvarer, som i dag er omfattet av gjødselvarerforskriften, vurderer vi at grenseverdiene er høye uten tilhørende bruksbegrensninger. Dette er på bakgrunn av de tidligere vurderinger VKM har gjort på gjødselområdet, som viste at selv med bruksbegrensninger kunne det bli en akkumulering i jord over tid for enkelte av tungmetallene. Enkelte råvarer som er aktuelle å bruke i produksjonen av CE-merkede gjødselprodukt har for eksempel høyt innhold av kobber og sink, og Mattilsynet er bekymret over konsekvensene dersom disse produktene kan brukes fritt uten begrensninger i bruken knyttet til tungmetallinnhold. Siden innhold av kobber og sink heller ikke kommer frem av merkingen til disse produktene kan ikke bonden tilpasse bruken til kobber- og sinkstatus på sine jorder. Tilførselen av de andre tungmetallene kan også bli høyere enn det som i dag er tillatt på jordbruksarealer om det ikke gis bruksregler. Det er også uheldig at det blir tillatt mer bly i gjødselvarer til private hager med tanke på små barn som kan

spise jord, og at barn er særlig sårbare for blyforgiftning. Dette problemet kan trolig reduseres med veiledning, slik som det tidligere er gjort for barnehagejord.

Avfallsbaserte gjødselvarer kan i tillegg til tungmetaller inneholde blant annet organiske miljøgifter, medisinstoffer, biocider og plantevernmidler. Manglende regulering av disse stoffene kan gi negative effekter for miljø og helse, noe som kan medføre at helse- og miljørisiko av disse gjødselvarene blir undervurdert. For å nekte omsetningen av et CE-merket gjødselvare på grunn av helse- og miljøfare må Norge kunne dokumentere faren ved varene. For flere miljøgifter har en kunnskapsmangel slik at dette kan være vanskelig å dokumentere faren ved produktene på en tilstrekkelig god måte. Når det gjelder miljøgifter vil det for eksempel ved tilførsel av enkelte persistente stoffer først oppstå negative effekter ved gjentatte tilførsler over flere år. Forordningen beskriver ikke hvorvidt en kan ta med mulige langsiktige negative effekter ved gjentatt bruk av samme vare med i vurderingen av om innholdet av miljøgifter er på et akseptabelt nivå.

I stedet for å ha grenseverdier for et stort antall aktuelle miljøgifter har begrensninger i råvarer vært måten å regulere organiske miljøgifter i gjødselvarer på. Den nye forordningen tillater et mye videre spekter av råvarer enn det som brukes i Norge i dag. Akkurat hvilke råvarer som kan bli tillatt er noe usikkert fordi beskrivelser er uklare, enkelte kriterier skal komme senere og fordi erfaringer med nasjonale regelverk viser at medlemslandene har ulike vurderinger av hva som er avfall og biprodukt. For biprodukter kreves det registrering i REACH, og en vurdering av råvarens egenhet som gjødselvare. En slik vurdering er imidlertid ikke dekkende for eventuelle forurensinger som finnes i råvarene.

Det er også flere eksempler på at gjødselvarer må gjennom en mer omfattende vurdering enn det som er praksis etter de norske gjødselregelverkene i dag. Dette gjelder for eksempel flere av kravene til biostimulanter.

Dersom det blir gjødselvarer merket med oksidform tilgjengelig på det norske markedet kan det føre til brukerfeil, som kan gi økonomiske konsekvenser for brukeren. Det er mest sannsynlig at brukeren da vil beregne feil slik at det blir tilført under halvparten av den planlagte mengden fosfor, men det kan ikke utelukkes at det også vil bli overdosering da noen muligens kan beregne ut fra oksidform når merkingen er på elementform. Det er imidlertid lite sannsynlig at feildoseringer kan få miljøkonsekvenser.

Nylig har et nytt importforbud for jord og plantebasert dyrkingsmedium fra Norge og andre tredjeland trådt i kraft i EU. Det er ikke tilsvarende forbud i plantehelseforskriften på import fra EU. Plantehelseforskriften har bestemmelser om forbud mot spredning og import av karantenskadegjørere, krav til plantesunnhetssertifikat ved import av en rekke organiske gjødselvarer og i importforbud for enkelte organiske gjødselvarer, men disse kravene sikrer ikke fullt ut den samme beskyttelsen av plantehelsen som i dag er gitt gjennom hygieniseringskravet i gjødselvareforskriften. I gjødselvareforskriften er det krav til hygienisering av alle gjødselvarer som kan medføre sykdomssmitte til planter. I det nye EU-regelverket er det imidlertid noen råvarekategorier som ikke har hygieniseringskrav, men som likevel kan inneholde relevante planteskadegjørere. Innhold av planteskadegjørere i gjødselvare, selv om det ikke er karantenskadegjørere, kan være uheldig både med tanke på avlingsmengder og kvalitet. Det kan også medføre økt bruk av plantevernmidler. Mattilsynet mener det er en risiko for at det nye regelverket kan medføre en svekkelse av den norske plantehelsestatusen.

En økt handel med organiske gjødselvarer vil også kunne gi økt risiko for innførsel av fremmede arter som følger med forsendelsene. Når det gjelder tilsiktet innhold av bestemte mikroorganismer kan

disse bare tilsettes om de står på en positivliste. De fire organismene som er på listen, har VKM vurdert til å utgjøre liten fare for helse og miljø.

Mattilsynet samlede vurdering er at uten tilpassede bruksregler og en mer omfattende tilsynspraksis vil dette regelverket gi en lavere beskyttelse for helse og miljø enn dagens norske regelverk. Se nærmere om behovet for tilpasninger nedenfor.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Bransjen

Det vil fortsatt være mulig å markedsføre gjødselvarer etter nasjonalt regelverk. For mineralgjødsel og kalk er det i dag valgfritt å markedsføre produktene etter EU-regelverk eller etter nasjonalt regelverk, men erfaringen er at det som markedsføres etter EU-regelverk er import og stort sett til hagemarkedet. Mattilsynet antar derfor at svært få produsenter i Norge vil markedsføre etter EU-regelverket. Mattilsynet har vært i kontakt med bransjeorganisasjoner og andre aktører i markedet som deler denne vurderingen. Unntakene regner vi med eventuelt vil være de som satser på eksport og de som har gjødselvarer som ikke passer inn i eller overholder nasjonalt regelverk. Det er få norske aktører som eksporterer gjødselvarer til EU. EUs plantehelseregulering er til hinder for eksport til EU av de fleste gjødselvarer av organisk opphav. Når det gjelder mineralske produkter eksporterer Yara noe norskprodusert gjødsel til EU, og det er også noe eksport av kalk til EU. Etter det Mattilsynet kjenner til har ikke disse virksomhetene ennå tatt stilling til om EU-regelverket kan være et alternativ for fremtidig eksport. Virksomhetene vil uansett fortsatt ha anledning til å markedsføre gjødselvarerne etter regelverket i importlandet eller etter nasjonalt regelverk i Norge og prinsippet om gjensidig anerkjennelse. I flere EU-land har hittil kundene foretrukket produkter markedsført etter deres nasjonale gjødselregelverk, med det er noen unntak.

Vi forventer derfor at de norske produsentene i liten grad blir direkte berørt, men at de indirekte vil bli berørt via økt konkurranse på markedet av importerte gjødselvarer. Det er spesielt gjødselvarer rettet mot hagemarkedet og gjødselvarer til landbruksmarkedet med begrenset fysisk volum at vi regner med at importen og konkurransen vil øke. Noen organiske gjødselvarer rettet mot landbruksmarkedet har så stort volum at det trolig vil være lite aktuelt å frakte det annet enn til nærområdet.

For de virksomhetene som velger å markedsføre etter EU-regelverket vil det tilkomme kostnader i forbindelse med de prosedyrene som skal til for å vise at produktene er i tråd med regelverket. Kostnadene vil være størst for produsenter av biorest og kompost der det skal være et tredjepartsorgan som er inne for å vurdere produkt og produksjonsprosess både gjennom dokumentasjon og fysisk besøk. Det har ikke vært mulig for Mattilsynet å anslå kostnader på de ulike samsvarsvurderingene. Prisen vil også være avhengig av hvor stor konkurranse det er mellom ulike tekniske kontrollorgan.

Regelverket inneholder grenseverdier for tungmetaller i kalk og mineralgjødsel, der Norge i dag ikke har grenseverdi for annet enn kadmium i mineralgjødsel. Tilbakemelding fra norske kalkprodusenter er imidlertid at de er innenfor de foreslåtte grenseverdiene allerede i dag. Grenseverdien er for uorganisk arsen og ikke total arsen i de fleste tilfeller, og vi antar derfor at det ikke vil være en utfordring i produkt med marine råvarer som tang og tare. En produsent av leire-baserte jordforbedringsmidler har meldt ifra om at grenseverdi på 50 mg/kg ts for nikkell vil være vanskelig å

overholde. Denne grenseverdien er lik klasse II etter gjødselverforskriften, som også omfatter uorganiske jordforbedringsmidler.

Endringene som forordningen gjør i plantevernmidelforordningen anses ikke ha noen konsekvenser for plantevernmiddelaktører. Endringer i biproduktforordningen vil kunne bety at en større andel biprodukter som har oppnådd "end of waste", vil kunne nyttes som ingrediens i gjødselverprodukter og dermed gi økt verdiskaping.

Landbruksnæringen og andre brukere av gjødselvarer

Vi forventer at de gjødselverene som er på markedet i dag fortsatt vil være på markedet, men at det på sikt kan bli et bredere utvalg og flere tilbydere. For brukere kan det være forvirrende at det kommer gjødselvarer på markedet med annen merking enn det som de er vant til. Trolig kan misforståelse rundt merkingen gi konsekvenser for avlinger i en overgangsfase. Det går spesielt på at fosfor og flere andre næringsstoffer kan bli merket på oksidform, og erfaringer fra andre land er at bønder kan misforstå og tro at produktene inneholder mer fosfor enn de gjør. For å kompensere for dette må det settes inn informasjonskampanjer, omregningskalkulatorer, endringer i gjødselplanleggings dataprogram o.l.

Når det gjelder prisen på gjødselver er det vanskelig å forutsi i hvilken retning det nye regelverket vil påvirke prisene, og det er sannsynlig at det kan variere med ulike produktgrupper. Det at det for første gang blir innført grenseverdier for kadmium på EU-nivå, og at en på sikt må ta i bruk ny teknologi for å rense råfosfat, kan sammen med at fosfor er en begrenset ressurs føre til en prisøkning på fosforgjødsel. Samtidig forventer vi at det kan komme flere tilbydere av fosforgjødsel med organisk opphav, som vil bidra til mer konkurranse. Endringer i biproduktforordningen vil også kunne medføre et større utvalg av gjødselvarer.

Kommunene

Kommunene fører i dag tilsyn med bruk av organiske gjødselvarer. Det nye EU-regelverket gjør at det må lages en bestemmelse som viser til at EU-gjødselvarer tilsvarende de produktene som er omfattet av gjødselverforskriften har samme regler for bruk og lagring som disse. Når det gjelder bruk ut fra tungmetallinnhold må imidlertid bruksreglene tilpasses noe, siden EU-gjødselvarer ikke er merket med tungmetallinnhold. Dette vil føre til konsekvenser for måten kommunen fører tilsyn med bruk av gjødselvarer ut fra tungmetallinnhold på men vi vurderer at dette vil være av svært liten betydning for ressursbruken. Kommuner er ofte også produsenter av organiske gjødselvarer, og konsekvensene for dem vil være som for andre produsenter.

Mattilsynet og andre myndigheter

I tillegg til Mattilsynet er det forventet at en implementering av regelverket også vil kreve noe ressurser hos DSB, Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet. DSB har gitt tilbakemelding om at de ikke forventer vesentlige endringer av betydning innenfor sitt ansvarsområde som er knyttet til forvaltning av de bestemmelsene om ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold som skal sikre mot brann- og eksplosjonsfare. De vil imidlertid ikke få noen økonomiske konsekvenser som følge av forordningen.

Landbruksdirektoratet blir også indirekte berørt i og med at de er et av direktoratene som forvalter gjødselvarsforskriften, og de forvalter også tilgrensende regelverk om gjødslingsplanlegging og miljøtilskudd. De vil imidlertid ikke få noen økonomiske konsekvenser som følge av forordningen.

Miljødirektoratet blir indirekte berørt i og med at de er et av direktoratene som forvalter gjødselvarsforskriften, og de forvalter tilgrensende regelverk på CLP, REACH, avfall og fremmede organismer. Miljødirektoratet vurderer at forordningen ikke vil få økonomiske og administrative konsekvenser for dem.

Endringene som forordningen gjør i plantevernmidelforordningen vil ikke ha noen betydning for Mattilsynet. Overgangsbestemmelser slik forordningen angir, vil ikke få betydning for Norge fordi ingen produkter av kategori biostimulanter har tidligere vært godkjent som plantevernmidler i Norge.

Endringer i biproduktforordningen vil medføre noe regelverksarbeid. Forordning 1069/2009 åpner allerede i dag for at det kan fastsettes sluttpunkt/"end of waste" for flere produkter, men Norge har fram til nå ikke benyttet denne muligheten. Som følge av Green Deal og sirkulærøkonomi-strategi vil trolig ytterligere regelverksendringer medføre at en større andel av sidestrømmer/biprodukter kan gjenvinnes i form av organiske gjødselprodukter.

Mattilsynet forventer å få økte kostnader og administrative byrder som følge av det nye regelverket. Det går på hvilke tilsyn som må utføres, hvor mye tilsyn som må utføres og ressursbruk i tilknytning til rapportering, møtedeltagelse samt bruk av dataverktøyene RAPEX og ICSMS.

Mattilsynet har i stor grad fokusert på å føre tilsyn med egenskaper ved gjødselvarer og gjødselvarereproduksjon som kan ha betydning for helse og miljø på tilsyn med gjødselvarer etter nasjonale forskrifter og liten grad prioritert kvaliteten av gjødselvarerne. Mattilsynet har også i stor grad vektlagt produsentenes egen dokumentasjon fremfor å ta egne prøver. I Den siste femårsperioden har det vært to tilsynskampanjer på EF-gjødsel. Et kampanjetilsyn på merking uten prøvetaking bare på EF-gjødsel og en litt bredere felles tilsynskampanje med mineralgjødsel etter nasjonalt gjødselregelverk.

Situasjonen med det nye EU-regelverket med trolig flere gjødselvarer etter EU-regelverk på markedet, inkludering av organiske råvarer med et bredere spekter av risiko og flere råvarer med avfallsopphav gjør at vi mener det bør være årlig tilsynskampanje. Det nye E-regelverket gjør også at Mattilsynet må fokusere på produkttilsyn for å avdekke brudd på regelverket og ikke systemtilsyn som vektlegges i dag. Selv om man enkelte år kan fokusere på merking av produktene, mener vi markedstilsynet i hovedsak bør inkludere prøvetaking av produktene. Slik prøvetaking må omfatte både forhold som gjelder kvalitet og riktig merking og forhold som gjelder helse og miljø. Prøvene som må tas ut vil for eksempel koste rundt 4000 kr per stykk bare for næringsinnhold og tungmetaller. Hvis prøvene i tillegg skal inkludere organiske miljøgifter kan prisen komme på over 15000 kroner ekstra per prøve. Det er rundt 1500 importerte gjødselvarer i dag og rundt 300 av disse er EF-gjødsel. I fremtiden vil CE-merkede gjødselvarer trolig utgjøre det meste av de importerte gjødselvarerne. I tillegg forventes det noe økning av importen og det kan tilkomme noen nasjonale produsenter. Vi antar derfor at det vil være minst 1500 EU-gjødselvarer på markedet etter to år. Verken forordning (EF) nr. 765/2008 om markedsovervåking og akkreditering eller den nye gjødselforordningen stiller konkrete krav som forplikter landene til å utføre et minstenivå av tilsynsaktiviteten som ledd i markedsovervåkingen. Vi vil imidlertid anta at norske myndigheter bør legge seg på et nivå der det gjøres årlige kontroller av minst fem prosent av EU-gjødselvarerne på markedet. Dette også for å ikke redusere beskyttelsesnivået for helse og miljø, som omtalt tidligere. Vi anslår at årlige kostnader i forbindelse med analyser vil ligge på om lag 400 000 kr. Mattilsynet må

også delta i en ny arbeidsgruppe i EU på gjødseltilsyn, og det vil være mer administrasjon både i forkant av tilsyn, ved tilsyn og i etterkant av tilsyn på grunn av kravene i gjødselordningen og forordningen om markedsovervåking og akkreditering. Også arbeidet knyttet til å følge opp regelverksarbeidet i EU forventes å ta mer tid, da det er planlagt utvidelser til flere råvarer. Så langt er råvarene som er tatt med de som det har vært vanlig å bruke og som det er bred enighet om, og nye råvarer er forventet å gi mer komplekse problemstillinger knyttet til helse og miljø. På bakgrunn av det ovennevnte regner vi med at ressursbruken i Mattilsynet på gjødselvarer vil øke med 2-3 årsverk totalt. Dette inkluderer 0,5 årsverks som nevnt under punktet om tekniske kontrollorganer. Oppsummert mener vi at utgiftene til Mattilsynet vil øke med rundt 2,65 millioner årlig på grunn av økte analysekostnader og behov for nye stillinger. De to første årene antar vi det vil påløpe noe lavere utgifter, siden næringen vil bruke litt tid før de utnytter de nye mulighetene.

Vi anser det som lite sannsynlig at det vil være et marked for tekniske kontrollorganer i Norge, i hvert fall ikke på mange år. Vi har likevel vurdert hvilke administrative konsekvenser og kostnader som vil kunne påløpe dersom dette likevel blir aktuelt.

Norsk akkreditering har opplyst til Mattilsynet at 20 prosent av kostnadene til løpende drift av akkrediteringsordninger dekkes inn ved bevilgninger over statsbudsjettet. De resterende kostnadene dekkes inn gjennom gebyrer fra samsvarsorganer som søker om akkreditering. Norsk Akkreditering opplyser videre at utviklingskostnadene ved opprettelse av et system for akkreditering av organer som ønsker å gjøre samsvarsvurderinger etter EU-gjødselordningen, vil beløpe seg til anslagsvis 150 000 kr. Slike kostnader vil imidlertid ikke påløpe før det tidspunktet myndighetene får konkrete opplysninger om at tekniske kontrollorganer i Norge ønsker å søke om å bli utpekt til å gjøre samsvarsvurderinger i henhold til EU-gjødselordningen.

Det er vanskelig å gjøre anslag over de administrative kostnadene for Mattilsynet dersom det skulle komme søknader om utpekning fra tekniske kontrollorganer i Norge. Vi antar imidlertid at det er sannsynlig at denne oppgaven, som omfatter utpekning, eventuelle vurderinger av tilbaketrekking av utpekning og tilsyn med utpekte tekniske kontrollorganer, vil kunne kreve i hvert fall et halvt årsverk for Mattilsynet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for matområdet der berørte departementer og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel med forbehold om Stortingets samtykke.

Vurdering

Ikke behov for endringer i matloven

Det vurderes at det ikke er behov for å endre matloven for å gjennomføre den nye forordningen i norsk rett. Matloven har imidlertid ikke hjemmel til å fastsette forskrifter med bestemmelsene om tekniske kontrollorganer. Etter kontakt med NFD er det avklart at lov om tekniske kontrollorganer gir de nødvendige hjemler for å gi forskriftsbestemmelser om tekniske kontrollorganer også på områder som ligger under matloven.

Nasjonale regler om gjødselvarer

Gjødselvareforskriften og forskriften om handel med gjødsel og kalkingsmidler vil gjelde i tillegg til den nye gjødselforordningen. Slike nasjonale bestemmelser må ligge innenfor de rammer som følger av EØS-avtalens bestemmelser om det frie varebytte og må vurderes opp mot EØS-avtalens artikkel 11 og 13. Disse bestemmelsene innebærer et forbud mot kvantitative importrestriksjoner og tiltak med tilsvarende virkning, med mindre disse kan begrunnes hensynet til menneskers og dyrs helse, eller miljøhensyn. Videre må tiltaket være i samsvar med proporsjonalitetsprinsippet. Dette innebærer at tiltaket må være egnet til å oppnå formålet med tiltaket og å ikke gå lenger enn nødvendig.

Når det gjelder nasjonale bestemmelser om bruk av CE-merket gjødselvare, har forordningen artikkel 3 nummer 4 bestemmelser som presiserer at medlemslandene vil ha kompetanse til å fastsette dette. Det følger av artikkelen at bruksbestemmelser kan gis for å beskytte folkehelsen og miljøet forutsatt at de ikke innebærer krav om endringer i gjødselvarer som er i samsvar med kravene i forordningen eller påvirker vilkårene for å omsette produktene. Dette anses som en kodifisering av det som følger av traktatens bestemmelser om fri flyt av varer artikkel 34 og 36 som motsvarer EØS-avtalen artikkel 11 og 13. Mattilsynets vurdering er at den mest hensiktsmessige løsningen er å basere bestemmelsene om bruk av CE-merkede gjødselvarer på de bruksbestemmelsene som følger av de nasjonale forskriftene.

Arbeidet med det nasjonale regelverket for gjødselvarer skjer parallelt med arbeidet for å gjennomføre selve gjødselforordningen, og omtales ikke nærmere her.

Om behovet for tilpasninger

Den nye gjødselforordningen omfatter, som tidligere nevnt, også organiske gjødselvarer. Slike gjødselvarer er omfattet av EØS-avtalen artikkel 8, jf. artikkelen nr. 3 bokstav a) ettersom de er omfattet av tolltariffen kapittel 25 til 97.

Forholdet til regelverket om plantehelse:

Organiske gjødselvarer medfører risiko for introduksjon og spredning av planteskadegjørere og for introduksjon av fremmede organismer, og er omfattet av forskrift 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørere (plantehelseforskriften) og forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer. EUs harmoniserte regelverk om plantehelse er ikke tatt inn i EØS-avtalen.

Det følger av forordningen artikkel 1(2) at den ikke påvirker anvendelsen av flere ulike rettsakter, herunder EUs plantehelseforordning (forordning (EU) 2016/2031). EUs planteheseregelverk er ikke en del av EØS-avtalen. Dette skulle i utgangspunktet innebære at Norge står fritt til å anvende det norske planteheseregelverket, innenfor de generelle rammene som følger av EØS-avtalens vareomfang og de generelle reglene om handelsrestriksjoner som kan påvirke samhandelen. Selv om utgangspunktet er at det normalt ikke er behov for tilpasninger som presiserer forholdet til regelverk som ikke er en del av EØS-avtalen, er det likevel vurdert at det er hensiktsmessig å etablere generell tilpasning som klargjør at forordningen heller ikke begrenser anvendelsen av EFTA-statenes nasjonale regelverk for plantehelse. Kommisjonen har gitt aksept for en slik tilpasning.

Forholdet til regelverket om fremmede organismer:

Forordningen artikkel 1(2) slår også fast at forordningen ikke påvirker anvendelsen av EUs forordning om fremmede arter (forordning (EU) 1143/2014). EUs forordning om fremmede arter er ikke innlemmet i EØS-avtalen. Dette skulle i utgangspunktet innebære at Norge står fritt til å anvende det nasjonale regelverket om fremmede organismer, innenfor de generelle rammene som følger av EØS-avtalens vareomfang og de generelle reglene om handelsrestriksjoner som kan påvirke samhandelen.

Bestemmelsene i vedlegg II del II om produktkategori 7 (CMC7) angir imidlertid en liste over tillatte mikroorganismer. Definisjonen av mikroorganismer er ikke den samme som i den nasjonale forskriften om fremmede organismer, og en av de opplistede tillatte mikroorganismene, Mykorrhizasvampe, er underlagt krav om innførsels- og utsettingstillatelser i det norske regelverket. Det følger videre av forordningen artikkel 42 at kommisjonen delegeres myndighet til å gjøre endringer i denne listen. Kommisjonen kan derfor gi bestemmelser som tillater bruk også av nye mikroorganismer. Det er også identifisert en mulig motstrid mellom merkekrav i forordningen og merkekrav etter forskriften om fremmede organismer. På denne bakgrunn er det vurdert at det er behov for å etablere tilpasningstekster for å klargjøre forholdet til regelverket om fremmede organismer. Vi ser imidlertid ikke behov for en spesifikk tilpasning til gjødselordningen artikkel 42. Fremmede arter-forordningen har et system som vurderer, listefører og regulerer fremmede arter "of Union concern" på EU-nivå, mens fremmede arter "of regional concern" og "of Member State concern" i utgangspunktet reguleres nasjonalt/regionalt innenfor forordningens generelle rammer. Dette betyr at man gjennom vedtak om endring av gjødselordningens vedlegg i henhold til artikkel 42 ikke kan åpne for å tillate eller pålegge å tillate bruk av fremmede arter som/i gjødsel dersom disse er "of Union concern" eller "of regional/Member State concern". Delegated acts etter artikkel 42 må uansett gjennom vanlig prosedyre for innlemmelse i EØS-avtalen, og da vil man kunne vurdere et eventuelt behov for tilpasninger for hver delegated act. Dersom man gjennom vedtak om endring av gjødselordningens vedlegg i henhold til art 42 åpner for å tillate/pålegger å tillate bruk av fremmede arter som bare vurderes som et problem i ett eller flere EØS/EFTA-land, vil vi enten ikke være forpliktet til å innlemme endringsvedtaket, eller bare til å innlemme det med tilpasning om at vi ikke behøver å tillate bruk av slike fremmede organismer.

Det er vurdert at det i stedet bør etableres en generell tilpasning som ikke bare er knyttet til artikkel 42/vedlegg II, men til forordningen som sådan, som klargjør at forordningen ikke begrenser anvendelsen av EFTA-statenes nasjonale regelverk om fremmede organismer. Det vil gi bedre muligheter for gjennomslag for eventuelle tilpasninger til fremtidige delegated acts vedtatt med hjemmel i artikkel 42. Kommisjonen har gitt aksept for en slik tilpasning.

Merkekrav:

Miljødirektoratet vurderer at EU-gjødselvarer tillater å inneholde mer bly enn det som tillates i klasse II er det mest betenksomme, men de viser til at både kvikksølv og kadmium har lavere grenseverdi enn norsk klasse II. Ettersom det ikke er aktuelt med tilpasningstekst som oppgir innhold av tungmetallene på produktene som omsettes, så mener Miljødirektoratet at det er fornuftig å ha regler som sikrer at tillatt bruk av produktene er lik nasjonale gjødselvarer med tilsvarende grad av forurensning.

Innhold av kadmium:

Det er behov for å etablere en tilpasningstekst for å sikre at EFTA-statene gis mulighet til å videreføre sine grenseverdier for maksimalt tillatt innhold av kadmium i mineralgjødning. Det er behov for at tilpasningsteksten også dekker organisk mineralisk gjødning med høyt fosforinnhold, Disse produkttypene har grenseverdi tilsvarende 137,4 mg Cd/kg P. I dag er grenseverdien 100mg/kg P i Norge.

Norge har en tilpasningstekst til gjeldende forordning (EF) 2003/2003, jf. EØS-avtalen vedlegg II kapittel XIV nr. 1 «Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) Når det gjelder kadmium i gjødning skal EFTA-statene fritt kunne begrense adgangen til sine markeder i samsvar med kravene i deres nasjonale lovgivning som eksisterer på dagen da denne avtale trer i kraft. Avtalepartene skal sammen gjennomgå situasjonen på nytt i 2009.»

Det følger av EF-gjødselsforskriften § 3 at innholdet av kadmium i gjødning ikke må overstige 100 mg/Cd per kg fosfor.

Det følger av den nye gjødselordningen artikkel 3 nr. 2 at medlemsland som etter traktaten artikkel 114(4) (TFTU-trakten om den europeiske unions virkemåte) har fått unntak fra forordning (EF) nr. 2003/2003 artikkel 5 om fri flyt av gjødselvarer som oppfyller kravene i forordningen, når det gjelder krav om innhold av kadmium, kan videreføre de nasjonale kravene om maksimalt kadmiuminnhold som gjaldt inntil tidspunktet da den nye gjødselordningen trådte i kraft. Det følger av TFTU artikkel 114(4) og (5) at medlemslandene kan få innvilget unntak fra kravene i harmonisert regelverk som kan begrunnes i allmenne hensyn angitt i artikkel 36 (tilsvarende EØS-avtalen artikkel 13) om hensyn som kan begrunne restriksjoner i den frie flyt av varer. EFTA-statene har fått aksept fra Kommissjonen til å videreføre sine nasjonale krav til maksimalt innhold av kadmium.

Konklusjon: Mattilsynet vurderer at forordningen er EØS-relevant og akseptabel. Men kostnadene med gjennomføringen av forordningen er i en størrelsesorden som innebærer at Stortingets må gi samtykke til innlemmelse i EØS-avtalen.

Andre opplysninger

Når det blir etablert en felles "end of waste" status for gjødning kan få betydning også for avfallsstatusen til produkter som omsettes etter nasjonalt regelverk.

Det kan være etterhvert være behov for å se mer på utfordringer knyttet til import til Norge fra land utenfor EØS-området og handel innad i EØS-området med slike produkt.

Slik råvarebeskrivelsen er for kompost og biogass har det vært vanskelig å tolke om slam fra fiskeanlegg er inkludert eller ikke. Det er spesielt for produkter med innhold av fosfor fra fiskeslam som Norge kan få eksportinteresser av i fremtiden. Det fremstår som uavklart om disse kan markedsføres etter dette regelverk. Mattilsynet mangler dokumentasjon for å støtte en påstand om at fiskeslam-baserte produkter er gode og trygge gjødselvarer, dersom det skulle være behov for å gjøre det i EU-sammenheng. Vi har gjentatte ganger oppfordret bransjen til å fremskaffe data, spesielt på innholdet av uønskede stoffer, men så langt foreligger ikke slike forskningsresultater. Det er også begrenset med data på agronomiske egenskaper.

Inneholder informasjon unntatt offentlighet, jf. offl. § 20

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

32018R1139 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1139 av 4. juli 2018 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av Den europeiske unions flysikkerhetsbyrå, og om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2111/2005, (EF) nr. 1008/2008, (EU) nr. 996/2010 og (EU) nr. 376/2014, og europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/30/EU og 2014/53/EU, samt om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 552/2004 og (EF) nr. 216/2008 og rådsforordning (EØF) nr. 3922/91

Saken krever lovendring og er samlet sett av særlig viktighet, derfor tas det art. 103-forbehold.

Status

Kommisjonen sendte en Roadmap om fremtidige endringer av forordning (EF) nr. 216/2008 på høring; frist for kommentarer var 15. september 2014. Samtidig sendte EASA på høring en komplementær A-NPA (2014-12) med høringsfrist samme dato. På bakgrunn av A-NPA og høringsinnspill sendte EASA sin Opinion 01-15 i mars 2015 til Kommisjonen med EASAs forslag til hvordan endringene i 216/08 skulle foretas. Det ble videre i desember 2013 fremlagt rapport med anbefalinger etter basisforordningens art. 62 til EASAs styre, som utgjør bakgrunnen for forslaget som nå legges frem. Rapporten ble utarbeidet av et panel bestående av personer med lang erfaring fra europeisk luftfart. Det ble nedsatt en høynivågruppe under EASAs styre som la frem sin rapport om fremtidig europeisk flysikkerhet i juni 2014, og rapporten ble endelig vedtatt ifm EASA Management Boards-møte i september 2014. Luftfartsdirektør deltok i gruppen.

Det har vært gjennomført studier/undersøkelser/analyser av Kommisjonen ved bruk av eksterne konsulenter (ECORYS) i samarbeid med ECAC om ressurser i det europeiske systemet for flysikkerhet. Forslaget til ny regulering kalt SES II+ har tidligere blitt trukket; COM (2013) 409. De delene av forslaget som omhandler EASA-forordningen er tatt inn i endringsforslaget som nå foreligger.

Samferdselsdepartementet og Luftfartstilsynet har fulgt prosessen knyttet til endringene i forordning (EF) nr. 216/2008 tett. Luftfartsdirektør deltok i den høynivågruppen under EASAs styre som foreslo endringer i det europeiske systemet for flysikkerhet. Norge sendte inn kommentarer til COM Roadmap og EASA A-NPA da disse var på høring. Det har også vært sendt brev fra Samferdselsdepartementet til Kommisjonen med norske innspill i arbeidet.

EFTA-sekretariatet har gjort en foreløpig kartlegging av behovet for tilpasningstekster ved gjennomføring av forordningen i EØS-avtalen. Dette knytter seg blant annet til referanser til regelverk som ikke omfattes av EØS-avtalen, bestemmelser som knytter seg til tredjeland, boteleggingsprosedyrer, og topilar-spørsmål ikke omfattet av protokoll 1 til avtalen. EFTA-statene vil gi innspill til sekretariatets vurdering våren 2016.

Utkastet til forordning har sommeren og høsten 2017 vært gjenstand for forhandlinger mellom Rådet og EU-parlamentet med bistand fra Kommisjonen (trilog-forhandlinger). Før jul 2017 ble det oppnådd uformell enighet mellom Rådet og Parlamentet om innholdet i den nye forordningen.

Ny basisforordning 2018/1139 ble vedtatt av Europaparlamentet og Rådet 4. juli 2018. Forordningen trådte i kraft 11. september 2018 i EU. I den vedtatte forordningen er nummereringen av artiklene

ulik fra det forslaget EØS-notatet er basert på, derfor vil ikke nummereringen av artiklene alltid samsvare med det som står i den vedtatte forordningen.

Rettsakten anses som EØS-relevant. Tema for rettsakten faller innenfor områdene nevnt i EØS-avtalens hoveddel. Bestemmelsene gjelder regler av betydning for fri bevegelse og konkurranse over landegrensene og de anses å kunne bidra til å oppfylle EØS-avtalens formål. For øvrig er forordningen en oppfølging/supplering av regelverk som tidligere er innlemmet i EØS-avtalen. Rettsakten anses i hovedsak å være akseptabelt, men det er enkeltelementer som må vurderes nærmere særlig forslag til bestemmelser om myndighetsoverføring til EASA. Det er behov for tilpasningstekst, men i hvor stort omfang må fortsatt utredes.

Sammendrag av innhold

7. desember 2015 la EU-kommisjonen (Kommisjonen) frem et forslag til ny basisforordning for det europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA). Rettsakten er ment å erstatte gjeldende EASA-forordning (EF) nr. 216/2008. Hovedformålet med forslaget er å lage et regelverk for flysikkerhet i Europa som kan håndtere de utfordringer europeisk luftfart står overfor de neste 10 til 15 år. Forslaget er en del av EUs nye luftfartsstrategi «An Aviation Strategy for Europe».

I rettsakten foreslår Kommisjonen en overgang til mer risiko- og ytelsesbasert regulering av flysikkerheten. Rettsakten er ment å skape en fleksibilitet som gjør det mulig å tilpasse kravene til de situasjonene de skal anvendes på. Videre skal rettsakten lukke nåværende «hull» i regelverket, og sikre at samspillet mellom flysikkerhet, security og miljøvern ivaretas. Det er også Kommisjonens intensjon å lage et regelverk som sikrer integrering av nye forretningsmodeller og ny teknologi, blant annet ubemannede luftfartøy (droner). Videre åpner rettsakten på flere felter for bruk av egenerklæring i stedet for sertifisering på områder som er mindre sikkerhetskritiske. For eksempel skal leverandører av bakketjenester gi en erklæring om at de oppfyller gjeldende krav.

Rettsaktens regler om besetningsmedlemmer, treningsorganisasjoner, flymedisinske sentre og instruktører/eksaminatorer er mer hensiktsmessig inndelt enn i forordning 216/2008. Utover det inneholder ikke bestemmelsene noen vesentlige endringer på disse områdene.

Utvidet virkeområde

Artikkel 2 i forslaget angir virkeområdet, og er i hovedsak en sammenslåing av innholdet i artikkel 1 og artikkel 4 i dagens basisforordning (EF) nr. 216/2008.

De vesentligste endringene er at virkeområdet foreslås utvidet til å gjelde design, produksjon, vedlikehold og luftfartsoperasjoner med ubemannede luftfartøyer (droner) uansett størrelse og vekt, samt at bakkeoperasjoner (ground handling) skal omfattes av virkeområdet, jf. artikkel 2 nr.1 (d) og det som er blitt nr. 1 (b) (iii) i det senere forliket mellom Rådet og Parlamentet.

En annen vesentlig endring er at statene kan velge å la de felleseuropeiske reglene i basisforordningen, og dermed også de underliggende forordningene, gjelde for statsluftfart (politi, brann og redning) og for militære ATM/ANS tjenester (såkalt «opt-in»), jf. artikkel 2 nr. 6. Dette er områder som i utgangspunktet faller utenfor virkeområdet til de felleseuropeiske reglene. Det legges opp til at adgangen til å anvende de felleseuropeiske reglene skal være fleksibel. Statene skal i utgangspunktet kunne velge hvilke av reglene som skal gjelde og skal kunne tilbakekalle eller endre dette valget på et hvert senere tidspunkt. Et eventuelt ønske om å la de felleseuropeiske reglene

gjelde skal imidlertid notiseres til Kommisjonen og til EASA. Kommisjonen skal, dersom de mener statene ikke oppfyller vilkårene, vedta en beslutning om at staten ikke kan ta i bruk de felleseuropeiske reglene som planlagt.

Listen over luftfartøy som ikke er omfattet av forordningens anvendelsesområde er endret, jf. forslaget Annex I. For eksempel er droner uansett størrelse og vekt ikke lenger på listen, og små luftfartøy med elektrisk motor og ultralett seilfly er lagt til. Listen i Annex I må ses i sammenheng med Artikkel 2 nr 8a hvor det åpnes for at statene kan beslutte å unnta luftfartøy, utover det som følger av Annex I, og som ikke veier mer enn 600/650 kg. Luftfartstilsynet må vurdere nærmere hvordan denne muligheten best kan tas i bruk i Norge.

Ubemannede luftfartøy (droner)

Dagens forordning (EF) nr. 216/2008 fastsetter at EU kun kan regulere droner som veier 150 kg eller mer. Forslaget er at EU skal ha kompetansen til å regulere all droneflyging, uavhengig av vekt og av om bruken er privat eller knytter seg til kommersiell virksomhet. Forslaget innebærer dermed en endring på to fronter: all kommersiell flyging med droner under 150 kg vil være omfattet; og videre fastsettes det kompetanse til å regulere privatflyging med droner, herunder droner produsert og solgt som leketøy.

Forslaget innebærer at masseproduserte droner, som representerer lav risiko, i utgangspunktet skal reguleres gjennom EUs markedsregulering gjennom forordning 765/2008 og beslutning 768/2008 (som omhandler produksjon og markedsføring av produkter; gjennomført i Norge i EØS-vareloven).

Det foreslås at reguleringen skal knytte seg opp mot tre kategorier:

- Åpen kategori (lav risiko): sikkerheten skal ivaretas gjennom operasjonelle begrensninger, fastsetting av industristandarder, fastsettelse av visse funksjonalitetskrav i markedslovgivningen og visse operative bestemmelser.
- Spesifikk kategori (medium risiko): autorisasjon av luftfartsmyndighetene, muligens assistert av en såkalt kvalifisert enhet (QE), basert på operatørens risikovurdering. Operasjoner skal skje basert på en manual hvor risikoreduserende tiltak fremgår.
- Sertifisert kategori (høyere risiko): kravene vil være sammenlignbare med kravene for bemannet luftfart. Tilsyn skal utføres av luftfartsmyndighetene, som også skal utstede nødvendige sertifikater og godkjenninger. EASA skal utføre sertifisering av design og operatører fra tredjeland.

Forslaget innebærer at krav til registrering av droner og droneoperatører skal fastsettes i gjennomføringsrettsakter gitt med hjemmel i denne forordningen. Det kan fastsettes krav til registrering av droneoperatører i de tilfeller ev sammenstøt med en drone gir mer enn 80 J effekt, eller flyvningen utgjør en risiko mot personvern, privatliv, sikkerhet eller miljø.

Forslaget åpner for at statene kan fastsette nasjonale tilleggskrav til droneoperasjoner, når kravene knytter seg til forhold som faller utenfor virkeområdet til forordningen, herunder krav knyttet til samfunnssikkerhet og personvern, jf. artikkel 56 nr. 8.

Det vises for øvrig til eget EØS-notat "NPA 2017-05: Utkast til felleseuropeisk regelverk om droner i åpen og spesifikk kategori. RMT.0230".

Lufthavnrelaterte tjenester

Forslaget utvider kompetansen til også å gjelde leveranse av lufthavnrelaterte tjenester og tjenester knyttet til trafikkavvikling på oppstillingsplass, jf. artikkel 33. Lufthavnrelaterte tjenester omfatter bl.a. bagasjehåndtering, avising, drivstoffleveranser etc. Dette er tjenester som i Norge ofte leveres av selskaper som ikke er eier eller driver av flyplassen. Trafikkavvikling på oppstillingsplassen omfatter styring av flybevegelser, biler og annen type trafikk på områder som ikke benyttes til taksing, avgang og landing. I praksis ivaretas dette i dag på norske flyplasser i all hovedsak av lufttrafikk-tjenesten i kontrolltårnet. Man kan imidlertid tenke seg at denne tjenesten på større flyplasser kan ytes av andre leverandører. Leverandører av overfor nevnte tjenester skal ikke sertifiseres, men skal avgi en erklæring om at de oppfyller gjeldende krav, jf. artikkel 37 punkt 2.

Miljøvern

Forslaget inneholder en ny bestemmelse om miljøvern innen sivil luftfart, jf. artikkel 87. Formålet er å i større grad se sammenhengen mellom miljøtiltak og de tekniske standardene innen luftfartsreguleringen. EASA skal bistå Kommisjonen ved fastleggelsen og koordineringen av luftfartspolitikken for miljøvern. EASA skal minst hvert tredje år publisere en statusrapport for miljøvern innen sivil luftfart.

Security

Det foreslås en bestemmelse om security som tar sikte på å sikre at medlemslandene, Kommisjonen og EASA skal samarbeide på securityområdet (herunder cyber security) slik at den gjensidige avhengigheten mellom safety og security blir ivaretatt, jf. artikkel 88. For eksempel i forbindelse med design av luftfartøy, skal det ikke bare tas hensyn til flysikkerhet, men også hensynet til forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten (terroranslag). Dette kan gjelde utformingen av låssystemer for cockpitdør, beskyttelse av datasystemer om bord i luftfartøy eller beskyttelse av lufttrafikkstyringssystemer («cyber security»).

Sikkerhetsstyring

Utkastet til forordningens kapittel II introduserer nye regler om sikkerhetsstyring innen sivil luftfart. Bestemmelsene pålegger Kommisjonen, EASA og medlemsstatene å etablere flysikkerhetsprogram og flysikkerhetsplaner.

Artikkel 5 lovfester at Kommisjonen skal utarbeide et flysikkerhetsprogram for europeisk luftfart (European Aviation Safety Programme - EASP). Dette programmet skal blant annet innbefatte en sikkerhetspolicy og sikkerhetsmål, og beskrive hvordan risikostyringsarbeid skal løses på europeisk nivå i luftfarten. Artikkel 6 stiller krav om at EASA skal utarbeide en europeisk flysikkerhetsplan (European Plan for Aviation Safety - EPAS). Planen skal være forankret i flysikkerhetsprogrammet, og identifisere de viktigste flysikkerhetsområdene og beskrive konkrete for å forbedre sikkerheten innen disse områdene. Artikkel 7 og 8 stiller tilsvarende krav til medlemsstatene, hvor disse skal utarbeide et nasjonalt flysikkerhetsprogram (State Safety Program - SSP) og en nasjonal plan for flysikkerhetsarbeidet (State Safety plan - SSp). Bestemmelsene i basisforordningen lovfester ICAOs krav til statene om å utarbeide et SSP, som Norge er folkerettslig forpliktet til å følge gjennom medlemstapet i ICAO. Både flysikkerhetsprogrammet og planen for flysikkerhetsarbeidet skal være

koordinert med det motsvarende flysikkerhetsprogrammet og flysikkerhetsplanen på europeisk nivå. Norge innførte 27. juni 2017 et nasjonalt flysikkerhetsprogram.

Deling av ressurser

I artikkel 63 foreslås det at EASA i samarbeid med nasjonale myndigheter etablerer en ordning for samling og deling av inspektører og annet personell som sertifiserer og utøver tilsyn («Europeiske luftfartsinspektører»). Både EASA og nasjonale myndigheter kan ved behov be om assistanse fra disse luftfartsinspektørene i gjennomføringen av tilsyn og sertifisering. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom relevant kompetanse ikke er tilgjengelig nasjonalt.

Overføring av myndighetsansvar

Forslaget inneholder bestemmelser som åpner opp for overføring av myndighetsansvar og tilsynsoppgaver til andre medlemsstater og til EASA, og delegering av tilsynsoppgaver til private aktører og andre organisasjoner. Disse bestemmelsene reiser enkelte problemstillinger som er behandlet i et eget EØS notat : "Ny EASA-forordning - tilsynsansvar".

Umiddelbare sikkerhetstiltak

Bestemmelsen i forslaget artikkel 70 gir en medlemstat rett og plikt til å treffe tiltak som går ut over innholdet i bestemmelsene i basisforordningen og de aktuelle underliggende forordningene («delegated acts»), dersom dette anses nødvendig for å reagere på et sikkerhetsproblem innen sivil luftfart. Slike tiltak kan være å treffe vedtak eller vedta nasjonale regler som går ut over det de felleseuropeiske reglene ellers gir anledning til. Bestemmelsen oppstiller tre kumulative vilkår for at en medlemstat skal kunne treffe slike tiltak: Det må (1) foreligge en alvorlig sikkerhetsrisiko som krever umiddelbar handling. Risikoen kan ikke (2) motvirkes tilstrekkelig gjennom å anvende de eksisterende reglene. Det stilles krav om at tiltaket (3) må være en forholdsmessig reaksjon på risikoen. Når en stat treffer et slikt tiltak skal dette umiddelbart varsles til Kommisjonen, EASA og de andre medlemsstatene. Dersom tiltaket har en varighet ut over åtte måneder, eller tiltaket er truffet gjentatte ganger med en samlet varighet på over åtte måneder, skal Kommisjonen prøve om tiltaket som er truffet samsvarer med de nevnte vilkårene. Hvis vilkårene ikke anses oppfylt vil staten plikte å tilbakekalle eller oppheve tiltaket.

Midlertidige unntak og alternative fremgangsmåter

Bestemmelsen i forslaget artikkel 71 regulerer i hvilken grad statene kan vedta midlertidige unntak fra de felleseuropeiske reglene i basisforordningen og utfyllende regelverk («delegated acts»). Slike midlertidige unntak skal bare prøves av Kommisjonen dersom de varer over åtte måneder eller er gitt gjentagende med en samlet varighet på mer enn 8 måneder. Vedleggene til basisforordningen fastsetter såkalte essensielle sikkerhetskrav til de ulike fagområdene innen sivil luftfart, for eksempel krav til at sertifisering av ulike personellgrupper og organisasjoner. Disse essensielle kravene skal utfylles gjennom basisforordningens øvrige regler og gjennom utfyllende regelverk. Artikkel 71 åpner for fleksibilitet i måten disse essensielle kravene skal overholdes. Dersom en medlemsstat kan demonstrere at de essensielle kravene kan oppfylles på andre måter enn gjennom de nevnte

felleseuropeiske reglene, og samtidig kan demonstrere at dette medfører vesentlige fordeler for sikkerheten eller for effektiviteten reglene gir for aktører i markedet, kan medlemsstaten be om at reglene endres for å tillate den alternative fremgangsmåten. EASA skal deretter evaluere forespørselen fra medlemsstaten og gi råd til Kommisjonen når den skal ta stilling til forespørselen.

Datalager

EASAs rolle med hensyn til koordinering av innsamling, utveksling og analyse av opplysninger på europeisk nivå videreutvikles, jf. Artikkel 74. EASA skal, i samarbeid med Kommisjonen og medlemsstatene, etablere og forvalte et nytt datalager hvor formålet er å samle inn og lagre opplysninger som er relevante for sertifisering, tilsyn og håndheving. Det foreslås også at medlemsstatene bruker datalageret til å utveksle opplysninger om piloters helsemessige tilstand. Bestemmelsene om beskyttelse av opplysninger og informasjonskilder er tilsvarende som for datalageret hvor rapporter som samles inn under rapporteringsforordningen (EU) nr. 376/2014 lagres. Både forordning 376/2014 og forordning 996/2010, om undersøkelser av ulykker og hendelser, foreslås endret.

EASAs administrative struktur og styring

Reglene om byråets administrative struktur og styring er oppdatert med hensyn til sentrale prinsipper for styring av EUs byråer vedtatt i 2012. Det er også i noen grad bygget på praksis knyttet til økonomi, administrasjon, og regnskap som har etablert seg i EASA over de senere år. Kommisjonen foreslo opprinnelig opprettelsen av et Executive Board, som skulle bistå Management Board. Executive Board skulle bestå av styreleder i Management Board, to representanter for Kommisjonen, og seks andre medlemmer fra Management Board med stemmerett. Executive Board skal forberede beslutninger for Management Board, følge opp avvik i interne og eksterne revisjonsrapporter, og gi råd til Executive Director ifm iverksettelsen av beslutninger tatt av Management Board med sikte på god administrativ og økonomisk styring. I forliket mellom Rådet og Parlamentet er bestemmelsen tatt ut. På samme måte er forslaget om at direktørene alene skulle kunne ansette andre medlemmer av direksjonen tatt ut. Disse skal fremdeles ansettes av det samlede Management Board.

Overgangsbestemmelser

Artikkel 140 inneholder ulike overgangsbestemmelser, blant annet må implementeringsregelverk vedtatt med hjemmel i forordning 216/2008 og forordning 550/2004 innen fem år tilpasses bestemmelsene til ny basisforordning. Videre må EASA innen to år etter ikrafttredelsen av ny basisforordning foreslå endring av forordning (EU) No 748/2012, (EU) No 1321/2014, (EU) No 1178/2011 og (EU) No 965/2012 for å tilpasse regelverket for allmennfly til bestemmelsene i ny basisforordning. Innen tre år etter ikrafttredelsen av ny basisforordning kan EASA gi ut veiledningsmateriale om utvikling av forholdsmessige nasjonale regler om design, produksjon, vedlikehold og bruk av luftfartøy i Annex I. Medlemsstatene kan velge om de vil bruke denne veiledningen.

Merknader

Forslaget til ny basisforordning er hjemlet i TFEU artikkel 100(2).

Regelverksforslaget bygger på Lisboa-traktaten som trådte i kraft 1. desember 2009, og som endret lovgivningsprosedyren i EU. Kommisjonen gis kompetanse til i stor grad å gi delegerte rettsakter (delegated acts). Til forskjell fra gjennomføringsrettsakter (implementing acts), er det ikke krav om formell konsultasjon/komiteprosedyre for delegerte rettsakter. Formålet med denne regelverksprosedyren, er at den skal skape større fleksibilitet og gjøre det enklere for Kommisjonen å lage regler. I forslaget får Kommisjonen i stort omfang kompetanse til å gi delegerte rettsakter for å utfylle de essensielle kravene. Det er ikke krav om formell konsultasjons-/komiteprosedyre for delegerte rettsakter. Det vil si at Kommisjonen i prinsippet ikke trenger å konsultere en fast komite som når de gir gjennomføringsrettsakter, og at medlemsstatene ikke har noen automatisk innflytelse. Kommisjonen kan ved behov konsultere uformelle ekspertgrupper. Norge har i utgangspunktet ingen formell rett til deltakelse i de uformelle ekspertgruppene, i motsetning til i komitologikomiteene. I praksis er det mulig å delta, men utfordringen er å fange opp informasjon om opprettelsen av disse gruppene. Videre kan Kommisjonen ved bruk av delegerte rettsakter fravike teksten i basisforordningen. Flere av artiklene i kapittel III inneholder formuleringen "Unless otherwise stated by the delegated acts..[..]".

Rettslige konsekvenser

Ved gjennomføring i norsk rett må det vedtas en endringsforskrift til forskrift av 26. februar 2013 nr. 219 (EASA-forskriften), som inntar den nye forordningen og som samtidig gjør nødvendige endringer i forskrift om lufttrafikkjenester i EØS, som gjennomfører forordning 1008/2008. Det blir også nødvendig å gjøre endringer i lov av 11. juni 1993 nr. 101, luftfartsloven, på bakgrunn av de endringer som foreslås i forordning 376/2014 og 996/2010.

Økonomiske og administrative konsekvenser for norske luftfartsaktører, Luftfartstilsynet og andre offentlige instanser

Utvidet virkeområde: Endringen i artikkel 2 som gir statene mulighet til å la de felleseuropeiske reglene gjelde for statsluftfart, kan få administrative konsekvenser for Luftfartstilsynet i form av blant annet regelverksarbeid, dersom denne muligheten blir brukt.

EASP/EPAS: Bestemmelsene i artikkel 5 og 6 lovfester dagens europeiske ordning for sikkerhetsstyring for sivil luftfart på europeisk nivå. Kommisjonen og EASA har siden 2011 utarbeidet et europeisk flysikkerhetsprogram og en europeisk flysikkerhetsplan. Flysikkerhetsplanen har involvert medlemsstatene på frivillig basis. Norge tiltrådte arbeidet med den europeiske flysikkerhetsplanen i 2014, og Luftfartstilsynet følger opp tiltakene planen pålegger statene. Det går frem av artikkel 6 at medlemsstatene skal identifisere og begrunne overfor EASA hvilke tiltak i den europeiske planen de eventuelt ikke ønsker å følge opp på et nasjonalt nivå.

SSP/SSp: Bestemmelsene som pålegger statene å utarbeide et flysikkerhetsprogram og en flysikkerhetsplan på nasjonalt nivå, ventes heller ikke å få særskilte konsekvenser for norske myndigheter. Norge har allerede vedtatt et slikt flysikkerhetsprogram, og i den grad de nye EASA-reglene overhode gjør det nødvendig å andre på dette vil disse ikke være store.

Luftfartsoperatører: Forslaget til bestemmelser om luftfartsoperatører viderefører i realiteten dagens regler, og vil derfor ikke få særskilte konsekvenser for norske myndigheter eller for markedet. At det i

basisforordningen kun blir å finne et krav om sertifisering av operatører som utfører ervervsmessig lufttransport (CAT) samsvarer med dagens ordning, hvor andre ervervsmessige luftfartsoperatører er underlagt krav om å utstede egenerklæring. Hvorvidt andre enn CAT-operatører skal underlegges krav om sertifisering vil bli bestemt i de underliggende forordningene («delegated acts»).

Umiddelbare sikkerhetstiltak: Bestemmelsen i artikkel 70 om retten statene har til å treffe umiddelbare sikkerhetstiltak, er i dag ivaretatt i artikkel 14(1) i forordning (EF) nr. 216/2008. Utkastet tilsvarer i stor grad denne bestemmelsen, men når tiltaket har en varighet på mer enn 8 måneder, skal EASA evaluere tiltaket og gi en anbefaling til Kommisjonen. Etter dagens regler skal en slik evaluering skje uavhengig av tiltakets varighet. Luftfartstilsynet har siden forordning (EF) nr. 216/2008 ble gjeldende truffet ett slikt tiltak, nærmere bestemt utgitt ett operasjonelt direktiv med krav til kompassystemer. Slike tiltak er sjelden nødvendig, og vil måtte utredes og begrunnes nøye med tanke på nødvendigheten av tiltaket. Et slikt sikkerhetsproblem vil sjelden være av begrenset varighet, og vil derfor være tilstede så lenge det ikke er tilfredsstillende regulert. Regelen som begrenser Kommisjonens evaluering av slike tiltak til de som har lengre varighet enn 8 måneder, ventes å få liten betydning. Den foreslåtte endringen anses ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for norske myndigheter eller aktørene i markedet.

Midlertidige unntak: Bestemmelsen i utkastets artikkel 71 om mulighetene statene har til å gi midlertidige unntak, viderefører i hovedsak en tilsvarende regel i forordning (EF) nr. 216/2008 artikkel 14(4). Den foreslåtte regelen innebærer imidlertid både en tilsynelatende tilstramning og en oppmykning sammenlignet med dagens regel. Tilstramningen består i at vilkårene for at statene skal kunne gi slike midlertidige unntak tydeliggjøres. Kommisjonen har imidlertid i rundskriv til medlemsstatene presisert sin tolkning av dagens regel i artikkel 14(4). Denne tolkningen inneholder de samme momentene som nå foreslås tatt inn i regelen. Denne tilstramningen er derfor neppe å anse som reell. Den foreslåtte utvidelsen av perioden et slikt unntak kan vare uten at det skal prøves av Kommisjonen, vil trolig innebære en vesentlig reduksjon av arbeidsbelastningen for EASA og for Kommisjonen. For medlemstatene vil dette imidlertid ikke innebære en slik endring. Medlemstatene vil måtte behandle slike saker like inngående uavhengig av unntakets varighet. Det samme vil gjelde kravet til søknadens innhold for å demonstrere at vilkårene for et midlertidig unntak er tilstede. At saken notifiseres til EASA og Kommisjonen innebærer ikke en vesentlig forskjell i hvilke ressurser som medgår i behandlingen av en slik sak. Den foreslåtte endringen anses derfor ikke å medføre endrede økonomiske eller administrative konsekvenser for norske myndigheter eller aktørene i markedet.

Den foreslåtte regelen i artikkel 71 nr. 3 innebærer at dagens regel i forordning (EF) nr. 216/2008 artikkel 14(6) som gir hjemmel til å vedta permanente unntak fra de felleseuropeiske reglene under basisforordningen, erstattes med en regel som gir rett til å be om regelendringer. Forslaget innebærer i så måte en innstramning og en økt harmonisering av måten et behov for særskilte tilpasninger skal behandles i fremtiden. EASA og Kommisjonen har signalisert at dagens ordning med mulighet til å søke permanente unntak anses som uoversiktlig og ikke i tråd med en målsetting om økt harmonisering av reglene for sivil luftfart i EØS-området. Endringen kommer som er reaksjon på dette, og et ønske om å håndtere behovet for ulike tilpasninger gjennom endringer av regelverket fremfor gjennom vedtak om unntak. Ut fra forslaget er det usikkert hvilke konsekvenser en slik endring vil få for myndighetene og for markedet. Dette vil avhenge av hvordan regelen vil bli anvendt av Kommisjonen. I likhet med dagens regel i artikkel 14(6) må forslaget forstås slik at søknaden om en alternativ fremgangsmåte ikke må innebære en svekkelse av sikkerhetsstandarden, ettersom de essensielle kravene i basisforordningen skal sette rammene for hvilke løsninger som kan velges. I tillegg til sikkerhet, som etter dagens regel har avgjørende vekt, vektlegger utkastet også hvorvidt den alternative løsningen kan være mer effektiv for de aktørene den skal gjelde. Dette kan tyde på at

Kommisjonen med forslaget faktisk ønsker å legge til rette for en bedre fleksibilitet enn dagens regel om unntak. En fordel med løsningen som foreslås i utkastet vil også være at slike prosesser blir mer gjennomsiktede, og gjennom endret regulering lettere kan tas i bruk av andre myndigheter og aktører i markedet, enn dagens løsning med individuelle vedtak om unntak.

Droner: Forslaget om å utvide kompetansen til alle droner uavhengig av vekt vil ha økonomiske og administrative konsekvenser både for norske myndigheter, norske produsenter, droneoperatører, kjøpere av dronetjenester og forbrukere. Siden det etableres et nytt regelverk vil det i tilknytning til implementeringen være en del kostnader for norske luftfartsmyndigheter, særlig Luftfartstilsynet, i form av flere årsverk. Luftfartstilsynet. I dag har Luftfartstilsynet ca. 3,5 årsverk som arbeider på droneområdet (RPAS). Dette er primært operativ, teknisk og juridisk kompetanse, men også kompetanse fra flysikringsområdet. Avhengig av hvordan den nye droneindustrien utvikler seg og hvordan det fremtidige europeiske regelverket vil se ut, vil det være behov for ytterligere ressurser til Luftfartstilsynet. Forslag til implementeringsregelverk for droner i åpen og spesifikk kategori (NPA 2017-05) ble publisert 4. mai 2017. Etter implementeringen vil det foreslåtte regelverket medføre drifts- og tilsynsoppgaver for Luftfartstilsynet utover det som gjøres i dag. Tilsynsoppgavene vil være de vesentligste. De foreslåtte reglene vil innebære at den kompetente myndigheten skal føre tilsyn med alle registrerte droneoperatører i spesifikk kategori. For disse operatørene skal det utarbeides et årlig tilsynsprogram, som i utgangspunktet vil innebære at hver operatør skal ha tilsyn en gang hvert 2. år. Basert på et anslag om at det på tidspunktet for ikrafttredden av regelverket vil være omlag 500 tilsynsobjekter i Norge, tilsier et foreløpig anslag at de foreslåtte reglene vil kunne kreve opptil 20 nye årsverk i tillegg til de årsverkene som alt arbeider på droneområdet. Ressursoverslaget tilsier at de første stillingene bør komme i 2018 med en opptrapping etterhvert som arbeidet med implementeringen av reglene skrider frem. Det fulle antallet stillinger vil først være påkrevd når reglene trer i kraft (2020/2021) og Luftfartstilsynet må føre tilsyn med de aktuelle operatørene. Ettersom ressursoverslaget er basert på dette forslaget til regler, vil det naturlig nok måtte justeres etter de endelige reglene herunder ut fra i hvilken grad regelverket vil åpne for mer risikobasert tilnærming til tilsyn, og hvilke ulike metoder for inspeksjon og tilsyn som kan anvendes i dette segmentet. Det må arbeides for at næringen selv bærer hoveddelen av eventuelle kostnader gjennom gebyrfinansiering. Dersom eventuelle budsjettmessige konsekvenser ikke vil kunne dekkes innenfor gjeldende budsjetttrammer, vil det kunne bli aktuelt å ta forbehold om Stortingets samtykke pga. budsjettmessige konsekvenser.

Det må for øvrig tas stilling til hvilken norsk myndighet som skal ha ansvar for markedstilsyn med små masseproduserte droner.

Det vises til EØS-notatet "Introduksjon av regulatorisk rammeverk for luftfartsoperasjoner med droner i åpen og spesifikk kategori".

Etter artikkel 135 (5) gis Statens havarikommisjon en viss valgmulighet mht. om de skal undersøke ulykker eller alvorlige hendelser med visse typer droner, såfremt ingen personer har blitt skadet eller er omkommet.

Lufthavnrelaterte tjenester og tjenester knyttet til trafikkavvikling: Utvidelsen av regelverkets virkeområde til også å gjelde bakketjenester og tjenester knyttet til trafikkavvikling på oppstillingsplassen, vil trolig få både økonomiske og administrative konsekvenser for flyplassdrivere, tjenesteleverandører og tilsynsmyndigheter. Flyplassdrivere må i større grad enn i dag ha systemer for å følge opp at tjenesteleverandørene oppfyller gjeldende krav i sitt arbeid på flyplassen. Tjenesteleverandører må påregne kostnader for å komme i samsvar med nye krav, herunder krav om å dokumentere samsvar overfor myndighetene. Selv om den enkelte tjenesteleverandør ikke skal

sertifiseres, forventes det at tilsynsmyndighetene får økte kostnader knyttet til kontroll av de foreskrevne egenerklæringer. Det forventes i tillegg at myndighetene skal føre tilsyn også med de som avgir slike erklæringer. Tatt i betraktning at foreliggende forslag til regelverk er på et svært overordnet plan er det er på det nåværende tidspunkt ikke mulig å konkretisere konsekvensene nærmere.

ATM/ANS: I dag er sikkerhetskritisk utstyr, som f.eks. landingslys, omfattet av gjeldende forordning både når det gjelder flyplasser og ATM/ANS. Dette videreføres. Det er imidlertid ikke gitt gjennomføringsregler på området. Dersom EU-kommisjonen velger å benytte seg av muligheten til å utforme detaljerte krav til utstyrskomponenter vil dette trolig få konsekvenser for både flyplassdriver, tjenesteytere og tilsynsmyndigheter. Det åpnes rom for at det gis regler som enten forutsetter en sertifisering eller en samsvarserklæring fra utstyrsleverandørene. Så lenge slike bestemmelser ikke er gitt er det heller ikke mulig å være konkret på hvilket omfang de økonomiske og administrative konsekvensene vil få.

I fortalen (54) kommer det frem at GPS-systemer (GNSS) nå anses som ATM/ANS. Det må tas stilling til hvem som skal ha ansvar i Norge for å følge dette opp.

I artikkel 3 (5) er definisjonen endret, slik GNSS nå er omfattet av ATM/ANS.

Generelt: Ut over dette er det vanskelig å si noe konkret om konsekvensene av forslaget. Kommisjonen er gitt vide rammer for å gi utfyllende regelverk, og vi vet ikke i dag på hvilken måte og i hvilket omfang denne kompetansen vil bli brukt.

Rettsakten skal grupperes i Gruppe 1 (Rettsakter som krever lov- eller budsjettdring, samt rettsakter som krever forskriftsendring som vurderes å gripe vesentlig inn i norsk handlefrihet). Det vil være nødvendig med Stortingets samtykke, ettersom forslaget vil kreve både lovendring og er av særlig viktighet.

Sakkyndige instansers merknader

For å innhente synspunkter på et tidlig stadium, arrangerte Luftfartstilsynet tre større samlinger med berørte parter om fremtidig europeisk flysikkerhet i første halvår 2014. Det ble også arrangert et møte med Norges Luftsportsforbund i januar 2014.

EASAs høring A-NPA 2014-12 og EASA Opinion 01-15, samt forslaget fra Kommisjonen ble publisert på Luftfartstilsynets hjemmesider med oppfordring om at bransjen satt seg inn i innholdet i disse dokumentene og sende høringsinnspill der det ble ansett relevant.

I høringsmøtene med berørte parter kom det frem at næringen mener det europeiske regelverket for flysikkerhet i utgangspunktet gjennomgående er et godt og adekvat regelverk, og at det ikke finnes noen overregulering i det kommersielle segmentet. Innenfor allmennflysegmentet mener mange at det finnes overregulering. Det ble poengtert at det kan være nyttig å ta en debatt om myndighetenes organisering på europeisk og nasjonalt nivå. Samtidig ble det etterlyst bedre standardisering og felles tolkninger blant nasjonale tilsyn, samt en felles forståelse om hva risikobasert tilsyn innebærer. Næringen er opptatt av at alle europeiske aktører skal ha like konkurransevilkår. Retningen i form av ytelsesbasert regelverk og risikobasert tilsyn ble støttet. Næringen var opptatt av kostnadseffektivitet, herunder kostnader knyttet til security. Det ble etterlyst bedre regulering av safety på groundhandlingsområdet, og støttet at dette legges under EASAs kompetanseområde. I

forhold til fremtidig finansiering ble det påpekt at regelverksutvikling bør finansieres av myndighetene, mens sertifisering og tilsyn bør finansieres av gebyrer.

Arbeidstakerorganisasjonene mente dagens system er for retroaktivt, og at man må bygge et mer proaktivt system for å ligge i forkant og opprettholde det gode nivået på flysikkerheten. Det var knyttet skepsis til «regelverksshopping» og midlertidige ansettelse og eventuell påvirkning på flysikkerheten. Dette i sammenheng med kostnadspress i bransjen og økt konkurranse. Felleseuropeisk arbeid med «just culture» og rapporteringskultur ble fremhevet som viktig. Også den sosiale dimensjonen og inkludering av arbeidstakerorganisasjonene i beslutningsprosessene ble fremhevet. Det ble uttrykt bekymring for om myndighetene har tilstrekkelig med ressurser til å føre tilsyn med baser i tredjeland.

På Luftfartskonferansen 2016 ble det arrangert en Workshop med tema "EUs Aviation Strategy – hva betyr den for Norge?". Forslaget til ny basisforordning er i dag det mest konkrete forslaget i tilknytning til strategien.

Forslaget har ikke vært sendt på nasjonal skriftlig høring, og har ikke vært behandlet i Spesialutvalget for Transport.

Vurdering

Regelverket innebærer erstatning av en rettsakt som alt er innlemmet i EØS-avtalen (forordning 216/2008) og Samferdselsdepartementet anser den i hovedsak som EØS-relevant og akseptabelt. Det er enkeltelementer som må vurderes nærmere i samarbeid med de andre EFTA-landene og EFTA-sekretariatet.

Statsluftfart: Også i dag har statene muligheten til å la de felleseuropeiske reglene gjelde for statsluftfart, men da som nasjonal rett. Gjennom den muligheten som nå etableres i forordningen, jf. forslaget artikkel 2, så vil statene være bundet til å følge det felleseuropeiske regelverket, hvis man helt eller delvis velger å knytte sin statsluftfart opp til basisforordningen. Ut fra dette synes forslaget å være et forsøk på forenkle og formalisere den praksis som enkelte stater følger og klarlegging av den rettslige konsekvensen.

Flysikkerhetsprogrammer: Bestemmelsene i artikkel 5 til 8 om etablering av flysikkerhetsprogram og flysikkerhetsplan på europeisk og nasjonalt nivå lovfester i realiteten dagens folkerettslige ICAO-krav til sikkerhetsstyring på statlig nivå, men da tilpasset det felleseuropeiske samarbeidet om sivil luftfart. Dette er et arbeid Norge gjennom EØS-medlemskap og medlemskap i EASA aktivt støtter opp om og deltar i.

Luftfartoperasjoner: Bestemmelsene om luftfartoperasjoner fremstår som hensiktsmessige og er i samsvar med gjeldende forordning om luftfartoperasjoner, forordning (EU) nr. 965/2012.

Droner: Samferdselsdepartementet støtter i hovedsak forslagene på droneområdet. Rundt om i Europa er det i varierende grad gitt nasjonale regler om droner med vekt under 150 kg. De nasjonale reglene som er gitt varierer også i innhold både med hensyn til hvilke typer droner de regulerer og hvilke krav som følger av bestemmelsene. Norge har vedtatt en nasjonal forskrift om droner. Forskriften omfatter privat bruk av modellfly og ervervsmessig flyging med luftfartøy uten fører ombord, dvs. alt som ofte omtales som droner. Forskriften trådte i kraft 1. januar 2016. Både i Norge og ellers i Europa arbeides det for å legge til rette for en forsvarlig og fremtidsrettet utvikling av den nye industrien. Gjennom etablering av felleseuropeisk regelverk også for lettere droner, med

gjensidig anerkjennelse av tillatelser og kompetanse, vil norske operatører sannsynligvis lettere kunne skaffe seg et marked også utenfor Norges grenser. Bruk av droner reiser spørsmål både når det gjelder security, personvern og respekt for privatlivets fred. Dette fordrer nært samarbeid mellom myndighetene som er ansvarlig for de ulike områdene, f.eks. Datatilsyn og Luftfartstilsynet.

Regulering av lufthavnrelaterte tjenester og tjenester knyttet til trafikkavvikling: I Norge har vi de senere år sett en økning i antall rapporterte hendelser knyttet til operasjoner på bakken (så langt uten personskader). Noe skyldes nok at rapporteringsrutinene er blitt bedre på området, men det er et faktum at antall hendelser utgjør en stadig større andel av hendelsesrapportene. Hendelsene kan være knyttet til sammenstøt mellom biler, sammenstøt mellom bil og fly og sammenstøt mellom bagasjebruer/trapper og fly. Den største risikoen er utvilsomt knyttet til faren for at fly tar av med skader fra slike hendelser som ikke blir oppdaget. Luftfartstilsynet mener en bedre regulering av bakketjenestene, herunder trafikkavviklingen på oppstillingsplassen, vil gi en sikkerhetsmessig gevinst. I tillegg vil en begrensning i denne type hendelser også ha en økonomisk positiv effekt både for operatører og tjenesteleverandører.

Miljøvern: På generelt grunnlag stiller vi oss positive til å europeisk samarbeid innen miljø og luftfart, slik det legges opp til i artikkel 87. Det er dog vanskelig å si noe konkret, da vi ikke vet eksplisitt hvilket arbeid som vil gjøres, unntatt at det vises til en rapport hvert tredje år. Sannsynligvis dekkes mye av innrapportering allerede av eksisterende regelverk. Regelverket legger opp til at EASAs arbeid på dette område er av teknisk og koordinerende karakter. Som eksempel kan nevnes at miljøvurderingen som EASA skal gi ut etter artikkel 87 fjerde ledd, er rent informativ. Vurderingen bør også omfatte EFTA-landene for å gi et helhetlig bilde av sikkerhets- og miljøbeskyttelsesnivået i det europeiske luftfartsområdet. Artikkel 87 sier intet om miljørapporteringsforpliktelser for landene og gir ingen beslutningsmyndighet til EASA. Det er heller ikke denne bestemmelsen som gir Kommisjonen myndighet til å definere og koordinere miljøbeskyttelse i luftfarten, men de generelle hjemlene for miljøregler i TFEU. Eventuelle beslutninger om rettslig bindende miljøkrav fra Kommisjonens side, vil måtte behandles iht. vanlige EØS-prosedyrer.

Security og overføring av myndighet til andre medlemsland eller til EASA: Vurderingen er dekket av EØS-notatet "Ny EASA-forordning - tilsynsansvar".

Inneholder informasjon unntatt offentlighet, jf. offl. § 14

II. Rettsakter som krever forskriftsendring som ikke griper vesentlig inn i norsk handlefrihet, samt rettsakter som ikke har konsekvenser for norsk lovgivning

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

32019R0126 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/126 av 16. januar 2019 om opprettelse av Det europeiske byrå for helse og sikkerhet på arbeidsplassen (EU-OSHA) og om oppheving av rådsforordning (EF) nr. 2062/94 – [EØS-notat](#)

32022R0992 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2022/992 av 8. juni 2022 om endring av forordning (EU) 2016/1628 med hensyn til forlengelse av Kommisjonens myndighet til å vedta delegerte rettsakter – [EØS-notat](#)

32022D0228(01) Beslutning nr. H12 av 19. oktober 2021 om datoen som skal gjelde for fastsettelsen av vekslingskursen nevnt i artikkel 90 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 987/2009 – [EØS-notat](#)

FINANSDEPARTEMENTET

32020R1406 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1406 av 2. oktober 2020 om fastsettelse av tekniske gjennomføringsstandarder med hensyn til framgangsmåter og skjemaer som skal brukes ved utveksling av opplysninger og samarbeid mellom vedkommende myndigheter, ESMA, Kommisjonen og andre enheter i henhold til artikkel 24 nr. 2 og artikkel 25 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 om markedsmissbruk – [EØS-notat](#)

32021R0822 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/822 av 24. mars 2021 om endring av delegert forordning (EU) nr. 1003/2013 og (EU) 2019/360 med hensyn til de årlige tilsynsavgiftene som Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet pålegger transaksjonsregistre for 2021 – [EØS-notat](#)

32022D0899 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/899 av 8. juni 2022 om likeverdighet mellom rammereglene for sentrale motparter i Indonesia og kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 med hensyn til sentrale motparter under tilsyn av Indonesia Financial Services Authority (Otoritas Jasa Keuangan) – [EØS-notat](#)

32022D0900 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/900 av 8. juni 2022 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2015/2039 som følge av utviklingen i Sør-Afrikas rammeregler for sentrale motparter – [EØS-notat](#)

32022D0901 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/901 av 8. juni 2022 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2016/2269 med hensyn til sentrale motparter under tilsyn av International Financial Services Centres Authority – [EØS-notat](#)

32022D0902 Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/902 av 8. juni 2022 om likeverdighet mellom rammereglene for sentrale motparter i Malaysia og kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 – [EØS-notat](#)

32022D0903 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/903 av 8. juni 2022 om likeverdighet mellom rammereglene for sentrale motparter i Chile og kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 – [EØS-notat](#)

32022D0984 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/984 av 22. juni 2022 om likeverdighet mellom Folkerepublikken Kinas rammeregler for sentrale motparter som har tillatelse til å cleare OTC-derivater på interbankmarkedet og er underlagt tilsyn av Kinas folkebank, og kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 – [EØS-notat](#)

32022D0985 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/985 av 22. juni 2022 om likeverdighet mellom rammereglene for sentrale motparter i Israel og kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 – [EØS-notat](#)

32022R1491 Kommissjonsforordning (EU) 2022/1491 av 8. september 2022 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) nr. 17– [EØS-notat](#)

32020R1546 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1546 av 23. oktober 2020 om fastsettelse av strukturen på og de detaljerte retningslinjene for fortegnelsen over kildene og metodene som brukes til å utarbeide bruttonasjonalinntektsaggregater og deres komponenter i samsvar med det europeiske nasjonalregnskapssystemet (ENS 2010) – [EØS-notat](#)

32020R2147 Delegert kommissjonsforordning (EU) 2020/2147 av 8. oktober 2020 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/516 ved å definere listen over forhold som skal behandles i hver verifiseringssyklus – [EØS-notat](#)

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

32022R0931 Delegert kommissjonsforordning (EU) 2022/931 av 23. mars 2022 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/625 med hensyn til regler for gjennomføring av offentlig kontroll av forurensende stoffer i næringsmidler – [EØS-notat](#)

32022R0932 Delegert kommissjonsforordning (EU) 2022/932 av 9. juni 2022 om ensartede praktiske ordninger for gjennomføring av offentlig kontroll av forurensende stoffer i næringsmidler, om særlig tilleggsinnhold i flerårige nasjonale kontrollplaner og om særlige tilleggsordninger for utarbeidelse av disse – [EØS-notat](#)

32022R2388 Kommissjonsforordning (EU) 2022/2388 av 7. desember 2022 om endring av forordning (EF) nr. 1881/2006 med hensyn til øvre grenseverdier for perfluoralkylstoffer i visse næringsmidler – [EØS-notat](#)

32022R2195 Kommissjonsforordning (EU) 2022/2195 av 10. november 2022 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1223/2009 med hensyn til bruk av Butylated Hydroxytoluene, Acid Yellow 3, Homosalate og HAA299 i kosmetiske produkter, og om retting av nevnte forordning med hensyn til bruk av Resorcinol i kosmetiske produkter – [EØS-notat](#)

32019D1765 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning 2019/1765 av 22. oktober 2019 om regler for opprettelse, forvaltning og drift av nettverket av nasjonale myndigheter med ansvar for e-helse og om oppheving av gjennomføringsbeslutning 2011/890/EU – [EØS-notat](#)

32020D1023 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2020/1023 av 15. juli 2020 om endring av gjennomføringsbeslutning (EU) 2019/1765 med hensyn til utveksling av data over landegrensene mellom nasjonale mobilapplikasjoner for kontaktsporing og varsling i kampen mot covid-19-pandemien – [EØS-notat](#)

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

32022D1484 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1484 av 7. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av DDA-karbonat til bruk i biocidprodukter av type 8 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1486 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1486 av 7. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av akrolein til bruk i biocidprodukter av type 12 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1487 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1487 av 7. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av etofenproks til bruk i biocidprodukter av type 8 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1488 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1488 av 7. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av K-HDO til bruk i biocidprodukter av type 8 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1489 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1489 av 7. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av spinosad til bruk i biocidprodukter av type 18 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1494 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1494 av 7. september 2022 om de uløste innvendingene med hensyn til vilkårene for godkjenning av biocidproduktet Mouskito Spray i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1495 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1495 av 8. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av medetomidin til bruk i biocidprodukter av type 21 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1496 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1496 av 8. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av tebukonazol til bruk i biocidprodukter av type 8 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1497 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1497 av 8. september 2022 om bestemmelse av om et produkt som inneholder ekspellerpresset oleoresin av *Capsicum*, er et biocidprodukt i henhold til artikkel 3 nr. 3 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1515 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1515 av 8. september 2022 om de uløste innvendingene med hensyn til vilkårene for godkjenning av biocidproduktet Mouskito Junior Lotion i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)

32022D1485 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1485 av 7. september 2022 om utsettelse av utløpsdatoen for godkjenningen av IPBC til bruk i biocidprodukter av type 8 – [EØS-notat](#)

- 32022D2325 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2325 av 24. november 2022 om ikke å godkjenne 1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT) som aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 10 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022D2326 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2326 av 24. november 2022 om ikke å godkjenne epsilon-metoflutrin som aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 19 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022D2327 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2327 av 24. november 2022 om ikke å godkjenne kloramin-B som aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 2, 3, 4 og 5 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022D2005 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2005 av 21. oktober 2022 om ikke å godkjenne metylenditiocyanat som eksisterende aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 12 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022D2054 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2054 av 21. oktober 2022 om de uløste innvendingene med hensyn til vilkårene for godkjenning av biocidproduktet Preventol A 12 TK 50 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022R1950 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1950 av 14. oktober 2022 om fornyet godkjenning av kreosot som aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 8 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022R1990 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1990 av 20. oktober 2022 om tilbakekalling av godkjenningen av tolylfluamid som aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 7 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022R1992 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1992 av 20. oktober 2022 om godkjenning av *Chrysanthemum cinerariaefolium*-ekstrakt fra åpne og modne blomster av *Tanacetum cinerariifolium* framstilt med hydrokarbonløsemidler til bruk i biocidprodukter av type 19 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022R1993 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1993 av 20. oktober 2022 om godkjenning av *Chrysanthemum cinerariaefolium*-ekstrakt fra åpne og modne blomster av *Tanacetum cinerariifolium* framstilt med superkritisk karbondioksid som aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 19 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022R2048 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2048 av 24. oktober 2022 om godkjenning av L-(+)-melkesyre som eksisterende aktivt stoff til bruk i biocidprodukter av type 6 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 528/2012 – [EØS-notat](#)
- 32022R2291 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/2291 av 8. september 2022 om endring av vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1021 om persistente organiske forurensende stoffer med hensyn til heksaklorbenzen – [EØS-notat](#)
- 32022D2110 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2110 om fastsettelse av konklusjoner om beste tilgjengelig teknikker (BAT) for prosessindustrien for jernmetaller i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/75/EU om industriutslipp – [EØS-notat](#)
- 32022D1028 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1028 av 27. juni 2022 om endring av beslutning (EU) 2021/355 med hensyn til visse anlegg i Danmark, Frankrike og Sverige som er

oppført på listen over anlegg som omfattes av Unionens ordning for handel med utslippskvoter fastsatt i direktiv 2003/87/EF – [EØS-notat](#)

32022R1371 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1371 av 5. august 2022 om retting av visse språkversjoner av gjennomføringsforordning (EU) 2018/2066 om overvåking og rapportering av utslipp av klimagasser i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF – [EØS-notat](#)

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET OG LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32021R2086 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/2086 av 5. juli 2021 om endring av vedlegg II og IV til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 med henblikk på å legge til utfelte fosfatsalter og derivater av disse som en komponentmaterialkategori av EU-gjødselvarer – [EØS-notat](#)

32021R2087 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/2087 av 6. juli 2021 om endring av vedlegg II, III og IV til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 med henblikk på å legge til materialer fra termisk oksidasjon og derivater av disse som en komponentmaterialkategori av EU-gjødselvarer – [EØS-notat](#)

32021R2088 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/2088 av 7. juli 2021 om endring av vedlegg II, III og IV til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 med henblikk på å legge til pyrolyse- og gassifiseringsmaterialer som en komponentmaterialkategori av EU-gjødselvarer – [EØS-notat](#)

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

32022R2304 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2304 av 24. november 2022 om utpeking av Den europeiske unions referanselaboratorium for Rift Valley Fever – [EØS-notat](#)

32020D1178 Kommisjonsbeslutning (EU) 2020/1178 av 17. juli 2020 om de nasjonale bestemmelsene om kadmiuminnholdet i gjødsel som Kongeriket Danmark har gitt underretning om i henhold til artikkel 114 nr. 4 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte – [EØS-notat](#)

32020D1184 Kommisjonsbeslutning (EU) 2020/1184 av 27. juli 2020 om de nasjonale bestemmelsene om kadmiuminnholdet i fosfatgjødsel som Ungarn har gitt underretning om i henhold til artikkel 114 nr. 4 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte – [EØS-notat](#)

32020D1205 Kommisjonsbeslutning (EU) 2020/1205 av 6. august 2020 om de nasjonale bestemmelsene om kadmiuminnholdet i fosfatgjødsel som Den slovakiske republikk har gitt underretning om i henhold til artikkel 114 nr. 4 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte – [EØS-notat](#)

32021R1768 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/1768 av 23. juni 2021 om endring av vedlegg I, II, III og IV til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer for å tilpasse den til den tekniske utviklingen – [EØS-notat](#)

32022R0973 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/973 av 14. mars 2022 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 ved fastsettelse av kriterier for agronomisk effektivitet og trygg bruk av biprodukter i EU-gjødselvarer – [EØS-notat](#)

32022R1171 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1171 av 22. mars 2022 om endring av vedlegg II, III og IV til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 med henblikk på å legge til gjenvunne materialer med høy renhet som en komponentmaterialkategori av EU-gjødselvarer – [EØS-notat](#)

32022R1519 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1519 av 5. mai 2022 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 med hensyn til kravene til EU-gjødselvarer som inneholder hemmende forbindelser, og til etterbehandling av biorester – [EØS-notat](#)

32022R0378 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/378 av 4. mars 2022 om endring av gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 med hensyn til forlengelse av godkjenningsperiodene for de aktive stoffene abamektin, *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) stamme QST 713, *Bacillus thuringiensis* subsp. Aizawai stamme ABTS-1857 og GC-91, *Bacillus thuringiensis* subsp. *Israeliensis* (serotype H-14) stamme AM65-52, *Bacillus thuringiensis* subsp. Kurstaki stamme ABTS 351, PB 54, SA 11, SA12 og EG 2348, *Beauveria bassiana* stamme ATCC 74040 og GHA, klodinafop, *Cydia pomonella Granulovirus* (CpGV), cyprodinil, diklorprop-P, fenpyroksimat, fosetyl, malation, mepanipirim, metkonazol, metrafenon, primikarb, *Pseudomonas chlororaphis* stamme MA342, pyrimetaniil, *Pythium oligandrum* M1, rimsulfuron, spinosad, *Trichoderma asperellum* (tidligere «*T. harzianum*») stamme ICC012, T25 og TV1, *Trichoderma atroviride* (tidligere «*T. harzianum*») stamme T11, *Trichoderma gamsii* (tidligere «*T. viride*») stamme ICC080, *Trichoderma harzianum* stamme T-22 og ITEM 908, triklopyr, trineksapak, tritikonazol og ziram – [EØS-notat](#)

32022R0383 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/383 av 4. mars 2022 om fornyet godkjenning av det aktive stoffet med lav risiko *Metarhizium brunneum* stamme Ma 43 (tidligere *Metarhizium anisopliae* var. *anisopliae* stamme 5/F52) i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 om omsetning av plantevernmidler, og om endring av vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 – [EØS-notat](#)

32022R0437 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/437 av 16. mars 2022 om fornyet godkjenning av det aktive stoffet karbondioksid i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 om omsetning av plantevernmidler, og om endring av vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 – [EØS-notat](#)

32022R0501 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/501 av 25. mars 2022 om godkjenning av det aktive stoffet *Beauveria bassiana* stamme 203 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 om omsetning av plantevernmidler, og om endring av vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 – [EØS-notat](#)

32022R0686 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/686 av 28. april 2022 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2015/1295 og (EU) nr. 540/2011 med hensyn til vilkårene for godkjenning av det aktive stoffet sulfoksaflo – [EØS-notat](#)

32022R0456 Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/456 av 21. mars om godkjenning av basisstoffet kitosan i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 om omsetning av plantevernmidler, og om endring av vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 – [EØS-notat](#)

32022R0489 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/489 av 25. mars 2022 om endring av gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 med hensyn til godkjenningsperioden for de aktive stoffene flubendiamid, L-askorbinsyre, spinetoram og spirotetramat – [EØS-notat](#)

32022R0496 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/496 av 28. mars 2022 om godkjenning av *Spodoptera exigua* multikapsid nukleopolyhedrovirus (SeMNPV) isolat BV-0004 som et aktivt stoff med lav risiko, i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 om omsetning av plantevernmidler, og om endring av Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 – [EØS-notat](#)

32022R0782 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/782 av 18. mai 2022 om tilbakekalling av godkjenningen av det aktive stoffet isopyrazam i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 om omsetning av plantevernmidler, om endring av Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 og om oppheving av gjennomføringsforordning (EU) nr. 1037/2012 – [EØS-notat](#)

32022R1251 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1251 av 19. juli 2022 om fornyet godkjenning av de aktive stoffene rettkjedede Lepidopteran-fermoner (acetater) som aktive stoffer med lav risiko, og rettkjedede Lepidopteran-fermoner (aldehyder og alkoholer) i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009, og om endring av vedlegget til Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 540/2011 – [EØS-notat](#)

32022R1438 Kommissjonsforordning (EU) 2022/1438 av 31. august 2022 om endring av vedlegg II til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2009 med hensyn til særlige kriterier for godkjenning av aktive stoffer som er mikroorganismer – [EØS-notat](#)

32022R1439 Kommissjonsforordning (EU) 2022/1439 av 31. august 2022 om endring av forordning (EU) nr. 283/2013 med hensyn til opplysningene som skal framlegges om aktive stoffer og de særskilte opplysningskravene for mikroorganismer – [EØS-notat](#)

32022R1440 Kommissjonsforordning (EU) 2022/1440 av 31. august 2022 om endring av forordning (EU) nr. 284/2013 med hensyn til opplysningene som skal framlegges om plantevernmidler, og de særskilte opplysningskravene for plantevernmidler som inneholder mikroorganismer – [EØS-notat](#)

32022R1441 Kommissjonsforordning (EU) 2022/1441 av 31. august 2022 om endring av forordning (EU) nr. 546/2011 med hensyn til særskilte ensartede prinsipper for vurdering og godkjenning av plantevernmidler som inneholder mikroorganismer – [EØS-notat](#)

32022R0888 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/888 av 31. mai 2022 om registrering av en geografisk betegnelse på en alkoholsterk drikk i henhold til artikkel 30 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/787 («Hohenloher Birnenbrand / Hohenloher Birnenwasser») – [EØS-notat](#)

32022R0068 Delegert kommissjonsforordning (EU) 2022/68 av 27. oktober 2022 om endring av delegert forordning (EU) 2019/934 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013 med hensyn til tillatte ønologiske framstillingsmåter – [EØS-notat](#)

32022R0841 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/841 av 24. mai 2022 om beskyttelse i henhold til artikkel 99 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013 av betegnelsen «Bolandin» (BOB) – [EØS-notat](#)

32022R0842 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/842 av 24. mai 2022 om beskyttelse i henhold til artikkel 99 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013 av betegnelsen «Abadía Retuerta» (BOB) – EØS-notatet er vedlagt i et eget Word-dokument

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

32022R0828 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/828 av 25. mai 2022 om retting av den polske språkversjonen av forordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av elektrisk kraft – Under publisering – søk på celex, 32022R0828, på regjeringen.no.

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

32022R1362 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1362 av 1. august 2022 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 595/2009 med hensyn til tunge tilhengers yteevne hva angår deres innvirkning på motorvogners CO₂-utslipp, drivstofforbruk, energiforbruk og nullutslippsrekkevidde, og om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2020/683 – [EØS-notat](#)

32022D2336 Kommissjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2336 av 28. november 2022 om offentliggjøring av en liste over visse CO₂-utslippsverdier per produsent samt gjennomsnittlige spesifikke CO₂-utslipp fra alle nye tunge kjøretøyer som ble registrert i Unionen i rapporteringsperioden for året 2020 i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1242 – [EØS-notat](#)

32021L1717 Delegert kommisjonsdirektiv (EU) 2021/1717 av 9. juli 2021 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/45/EU med hensyn til ajourføring av visse benevnelser på kjøretøygrupper og tilføyelse av eCall til listen over kontrollpunkter, metoder, årsaker til at kjøretøyet ikke kan godkjennes, og vurdering av mangler i vedlegg I og III til det nevnte direktivet – [EØS-notat](#)

32022R1280 Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2022/1280 av 18. juli 2022 om fastsettelse av særlige og midlertidige tiltak i lys av Russlands invasjon av Ukraina med hensyn til førerdokumenter utstedt av Ukraina i samsvar med landets lovgivning – [EØS-notat](#)

32018R1974 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1974 av 14. desember 2018 om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for besetninger i sivil luftfart i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1139 – [EØS-notat](#)

32018R1975 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1975 av 14. desember 2018 om endring av forordning (EU) nr. 965/2012 med hensyn til krav til luftfartsoperasjoner når det gjelder seilfly og elektroniske pilotkofferter – [EØS-notat](#)

32018R1976 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1976 av 14. desember 2018 om fastsettelse av nærmere regler for operasjoner med seilfly og for sertifisering av flygebesetninger for seilfly i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1139 – [EØS-notat](#)

32019R0027 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/27 av 19. desember 2018 om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for besetninger i sivil luftfart i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1139 – [EØS-notat](#)

32019R0133 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/133 av 28. januar 2019 om endring av forordning (EU) 2015/640 med hensyn til innføring av nye ytterligere luftdyktighetsspesifikasjoner – [EØS-notat](#)

32019R0430 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/430 av 18. mars 2019 om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 med hensyn til utøvelsen av begrensede særskilte rettigheter uten tilsyn før utstedelse av flygersertifikat for lette luftfartøyer – [EØS-notat](#)

32019R0897 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/897 av 12. mars 2019 om endring av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til tilføyelse av risikobasert samsvarskontroll i vedlegg I og gjennomføring av miljøkrav – [EØS-notat](#)

32019R0945 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/945 av 12. mars 2019 om ubemannede luftfartøysystemer og om tredjelandsoperatører av ubemannede luftfartøysystemer – [EØS-notat](#)

32019R0947 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/947 av 24. mai 2019 om regler og prosedyrer for drift av ubemannede luftfartøyer – [EØS-notat](#)

32019R1170 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1170 av 8. juli 2019 om endring og retting av forordning (EF) nr. 29/2009 om fastsettelse av krav til datalinjetjenester i Det felles europeiske luftrom – [EØS-notat](#)

32019R1383 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1383 av 8. juli 2019 om endring og retting av forordning (EU) nr. 1321/2014 med hensyn til sikkerhetsstyringssystemer i organisasjoner for sikring av kontinuerlig luftdyktighet og lettelsers for luftfartøyer innenfor allmennflyging når det gjelder vedlikehold og sikring av kontinuerlig luftdyktighet – [EØS-notat](#)

32019R1384 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1384 av 24. juli 2019 om endring av forordning (EU) nr. 965/2012 og (EU) nr. 1321/2014 med hensyn til bruk av luftfartøyer som er oppført på et luftfartsselskaps sertifikat for ikke-kommersielle luftfartsoperasjoner og spesialiserte luftfartsoperasjoner, fastsettelse av operasjonelle krav ved gjennomføring av kontrollflygninger etter vedlikehold, fastsettelse av regler for ikke-kommersielle operasjoner med redusert kabinbesetning om bord og innføring av redaksjonelle oppdateringer vedrørende krav til luftfartsoperasjoner – [EØS-notat](#)

32019R1387 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1387 av 1. august 2019 om endring av forordning (EU) nr. 965/2012 med hensyn til krav til beregning av flys landingsytelse og standardene for vurdering av rullebaneforhold, oppdatering med hensyn til visse typer sikkerhetsutstyr for og sikkerhetskrav til luftfartøyer og operasjoner uten godkjenning for langdistanseflygninger – [EØS-notat](#)

32019R1747 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/1747 av 15. oktober 2019 om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 med hensyn til krav til visse flygebesetningssertifikater og -beviser, regler for utdanningsorganisasjoner og vedkommende myndigheter – [EØS-notat](#)

32019R2153 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2019/2153 av 16. desember 2019 om avgifter og gebyrer som innkreves av Den europeiske unions flysikkerhetsbyrå, og om oppheving av forordning (EU) nr. 319/2014 – [EØS-notat](#)

32020R0208 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/208 av 14. februar 2020 om endring av forordning (EF) nr. 29/2009 om fastsettelse av krav til datalinjetjenester i Det felles europeiske luftrom – [EØS-notat](#)

32020R0270 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/270 av 25. februar 2020 om endring av forordning (EU) nr. 1321/2014 med hensyn til overgangstiltak for organisasjoner som medvirker til kontinuerlig luftdyktighet innen allmennflyging og sikring av kontinuerlig luftdyktighet, og om retting av nevnte forordning – [EØS-notat](#)

32020R0357 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/357 av 4. mars 2020 om endring av forordning (EU) 2018/395 med hensyn til ballongflygersertifikater – [EØS-notat](#)

32020R0358 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/358 av 4. mars 2020 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2018/1976 med hensyn til seilflygersertifikater – [EØS-notat](#)

32020R0359 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/359 av 4. mars 2020 om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for besetninger i sivil luftfart i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 – [EØS-notat](#)

32020R0570 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/570 av 28. januar 2020 om endring og retting av forordning (EU) nr. 748/2012 når det gjelder tilpasning til forordning (EU) nr. 1321/2014 av reglene for kontinuerlig luftdyktighet for luftfartøyer og luftfartøyprodukter, -deler og -utstyr – [EØS-notat](#)

32020R0639 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/639 av 12. mai 2020 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2019/947 med hensyn til standardscenarioer for operasjoner som utføres innenfor eller utenfor synsvidde – [EØS-notat](#)

32020R0723 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/723 av 4. mars 2020 om fastsettelse av nærmere regler for godtakelse av tredjelands sertifisering av flygere, og om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 – [EØS-notat](#)

32020R0746 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/746 av 4. juni 2020 om endring av forordning (EU) 2019/947 med hensyn til utsettelse av anvendelsesdatoene for visse tiltak i forbindelse med covid-19-pandemien – [EØS-notat](#)

32020R1058 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/1058 av 27. april 2020 om endring av forordning (EU) 2019/945 med hensyn til innføring av to nye klasser av ubemannede luftfartøysystemer – [EØS-notat](#)

32020R1159 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1159 av 5. august 2020 om endring av forordning (EU) nr. 1321/2014 og (EU) 2015/640 med hensyn til innføring av nye ytterligere luftdyktighetskrav – [EØS-notat](#)

32020R1176 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1176 av 7. august 2020 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2019/1387 med hensyn til utsettelse av anvendelsesdatoene for visse tiltak i forbindelse med covid-19-pandemien – [EØS-notat](#)

32020R1234 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/1234 av 9. juni 2020 om endring av forordning (EU) nr. 139/2014 med hensyn til vilkår og framgangsmåter for erklæringen fra organisasjoner som har ansvar for yting av oppstillingsplattformtjenester – [EØS-notat](#)

32020R0469 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/469 av 14. februar 2020 om endring av forordning (EU) nr. 923/2012, forordning (EU) nr. 139/2014 og forordning (EU) 2017/373 med hensyn til krav til lufttrafikkstyring og flysikringstjenester, utforming av luftromsstrukturer, datakvalitet og sikkerhet på rullebanen, og om oppheving av forordning (EF) nr. 73/2010 – [EØS-notat](#)

32020R1177 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1177 av 7. august 2020 om endring av forordning (EU) 2020/469 med hensyn til utsettelse av anvendelsesdatoene for visse tiltak i forbindelse med covid-19-pandemien – [EØS-notat](#)

32020R2148 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/2148 av 8. oktober 2020 om endring av forordning (EU) nr. 139/2014 med hensyn til sikkerhet på rullebanen og luftfartsdata – [EØS-notat](#)

32021R0097 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/97 av 28. januar 2021 om endring og retting av forordning (EU) 2015/640 med hensyn til innføring av nye ytterligere luftdyktighetskrav – [EØS-notat](#)

32021R0664 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/664 av 22. april 2021 om rammeregler for U-space – [EØS-notat](#)

32021R0665 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/665 av 22. april 2021 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2017/373 med hensyn til krav til ytere av lufttrafikkstyrings- og flysikringstjenester og andre nettverksfunksjoner for lufttrafikkstyring idet U-space-luftrommet som utpekes i kontrollert luftrom – [EØS-notat](#)

32021R0666 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/666 av 22. april 2021 om endring av forordning (EU) nr. 923/2012 med hensyn til krav til bemannet flyging i U-space-luftrom – [EØS-notat](#)

32021R0700 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/700 av 26. mars 2021 om endring og retting av forordning (EU) nr. 1321/2014 med hensyn til vedlikeholdsdata og installasjon av visse luftfartøykomponenter under vedlikehold – [EØS-notat](#)

32021R1087 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/1087 av 7. april 2021 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1139 med hensyn til ajourføring av henvisningene til bestemmelsene i Chicagokonvensjonen – [EØS-notat](#)

32021R1088 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/1088 av 7. april 2021 om endring av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til ajourføring av henvisningene til miljøkravene – [EØS-notat](#)

32021R1166 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1166 av 15. juli 2021 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2019/947 med hensyn til utsettelse av anvendelsesdatoen for standardscenarioer for operasjoner som utføres innenfor eller utenfor synsvidde – [EØS-notat](#)

32021R1296 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1296 av 4. august 2021 om endring og retting av forordning (EU) nr. 965/2012 med hensyn til kravene til planlegging og administrasjon av drivstoff/energi, og med hensyn til krav til støtteprogrammer og psykologisk vurdering av flygebesetning samt testing for psykoaktive stoffer – [EØS-notat](#)

32021R1338 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1338 av 11. august 2021 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2017/373 med hensyn til rapporteringskrav og rapporteringskanaler mellom organisasjoner og krav til flyværtjenester – [EØS-notat](#)

32021R1874 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1874 av 25. oktober 2021 om retting av de tyske språkversjonene av forordning (EU) 2018/395 om fastsettelse av nærmere regler for operasjoner med ballong og for sertifisering av flygebesetninger for ballonger, og av gjennomføringsforordning (EU) 2018/1976 om fastsettelse av nærmere regler for operasjoner med seilfly og for sertifisering av flygebesetninger for seilfly – [EØS-notat](#)

32021R1963 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1963 av 8. november 2021 om endring av forordning (EU) nr. 1321/2014 med hensyn til sikkerhetsstyringssystemer i vedlikeholdsorganisasjoner, og om retting av nevnte forordning – [EØS-notat](#)

32021R2227 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/2227 av 14. desember 2021 om endring av forordning (EU) nr. 1178/2011 med hensyn til kravene til allværsoperasjoner og til instrument- og typerettighetsopplæring i helikoptre – [EØS-notat](#)

32021R2237 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/2237 av 15. desember 2021 om endring av forordning (EU) nr. 965/2012 med hensyn til kravene til allværsoperasjoner og trening og kontroll av flygebesetninger – [EØS-notat](#)

32022R0201 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/201 av 10. desember 2021 om endring av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til ledelsessystemer og systemer for rapportering av tilfeller som skal opprettes av konstruksjons- og produksjonsorganisasjoner, samt prosedyrer som anvendes av byrået, og om retting av nevnte forordning – [EØS-notat](#)

32022R0203 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/203 av 14. februar 2022 om endring av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til ledelsessystemer og systemer for rapportering av tilfeller som skal opprettes av vedkommende myndigheter, og om retting av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til utstedelse av sertifikater for inspeksjon av luftdyktighet – [EØS-notat](#)

32022R0208 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/208 av 14. desember 2021 om endring av forordning (EU) nr. 139/2014 med hensyn til kravene til allværsoperasjoner – [EØS-notat](#)

32022R0425 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/425 av 14. mars 2022 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2019/947 med hensyn til utsettelse av overgangsdatoene for bruk av visse ubemannede luftfartøysystemer i kategorien «åpen» og av anvendelsesdatoen for standardscenarier for flygninger som utføres innenfor eller utenfor synsvidde – [EØS-notat](#)

32022R0525 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/525 av 1. april 2022 om retting av visse språkversjoner av gjennomføringsforordning (EU) 2019/947 om regler og prosedyrer for drift av ubemannede luftfartøyer – [EØS-notat](#)

32022R0844 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/844 av 30. mai 2022 om retting av den svenske språkversjonen av forordning (EU) nr. 1178/2011 om fastsettelse av tekniske krav og administrative framgangsmåter for besetninger i sivil luftfart i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 – [EØS-notat](#)

32022R0851 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/851 av 22. mars 2022 om retting av den portugisiske språkversjonen av delegert forordning (EU) 2019/945 om ubemannede luftfartøysystemer og om tredjelandsoperatører av ubemannede luftfartøysystemer – [EØS-notat](#)

32022R0938 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/938 av 26. juli 2022 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2017/373 med hensyn til kravene til katalogen for luftfartsdata og luftfartspublikasjonen – [EØS-notat](#)

32022R1253 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1253 av 19. juli 2022 om retting av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til unntak fra visse krav innført ved delegert forordning (EU) 2022/201 – [EØS-notat](#)

32022R1254 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1254 av 19. juli 2022 om endring av forordning (EU) 2015/640 med hensyn til innføring av nye ytterligere krav til luftdyktighet – [EØS-notat](#)

32022R1358 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1358 av 2. juni 2022 om endring av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til gjennomføringen av mer forholdsmessige krav til luftfartøyer som brukes til sports- og fritidsflyging – [EØS-notat](#)

32022R1360 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1360 av 28. juli 2022 om endring av forordning (EU) nr. 1321/2014 med hensyn til gjennomføringen av mer forholdsmessige krav til luftfartøyer som brukes til sports- og fritidsflyging – [EØS-notat](#)

32022R1361 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1361 av 28. juli 2022 om endring av forordning (EU) nr. 748/2012 med hensyn til vedkommende myndigheters sertifiserings-, tilsyns- og håndhevingsoppgaver i forbindelse med gjennomføringen av reglene for organisasjoner som deltar i konstruksjon og produksjon av luftfartøyer som brukes til sports- og fritidsflyging – [EØS-notat](#)

32022R2074 Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/2074 av 20. juli 2022 om endring av forordning (EU) nr. 139/2014 med hensyn til definisjonen av SNOWTAM – [EØS-notat](#)

32022R2203 Kommissjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2203 av 11. november 2022 om endring av forordning (EU) nr. 965/2012 med hensyn til anvendelsen av kravene til lokalisering av et luftfartøy i nød – [EØS-notat](#)